

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, VASARIS — FEBRUARY 14, 1990

Nr. 31

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Maskva perėmė Lietuvos pinigus

Prinėmė įstatymą, bet neleisdžia jo vykdyti

Ryga. — Sausio 1 d. įsigaliojo naujasis ekonominio nepriklausomumo įstatymas Pabaltijo respublikose. Daugiau kaip mėnesiui praėjus, oficialūs tų respublikų pareigūnai pasakoja AP žinių agentūros korespondentui, jog jie susilaukia šiurkštaus pasipriešinimo iš Maskvos, kai jie nori pradėti laisvą ekonominę prekybą.

Lietuvos ir Latvijos oficialūs atstovai pasikalbėjimuose su užsienio žurnalistais pasakė, jog Maskvos prižiūrėtojai sulaukė medžiagų aprūpinimą fabrikams, užsaldė banke tų respublikų turimus pinigus ir nepripažįsta Pabaltijo kainų įvedimo, perspėdami Pabaltijo respublikas neturėti ryšių su Vakarų prekyba. „Kiekvieną kartą, kai mes bandome kokią nors mažą ekonominį dalyką perimti į savo rankas, jie visados sako, jog tai prieštarauja kokiame nors įstatymui“, pasakojo Laima Andrikiene, viena Lietuvos vyriausybės ekonomistų. Andrikiene sako, jog „yra sudaromos kliūtys ir pradedama ekonominė blokada — noras išgąsdinti respublikų gyventojus, kad jie nebegalvotų apie nepriklausomybę nuo Maskvos“.

Gorbačiovo įsakymas?

Prez. Gorbačiovas pakartotinai savo trijų dienų buvimu netgi Lietuvoje grasino ekonominiams sunkumais, jei Lietuva ir kitos dvi Pabaltijo šalys atsisakys nuo Sovietų Sąjungos. Nežinia, ar šie pasipriešinimai iš Maskvos yra jo suorganizuoti, ar galbūt jie vykdomi „senosios gvardijos“ asmenų, kurie vis dar negali pakeisti jokio Pabaltijo tautiškumo. Tačiau pačiame Pabaltijo žmonių galvoje tai tik dar labiau sustiprina mintį, kad reikia eiti greičiau prie politinės ir ekonominės nepriklausomybės. Visame Pabaltijo regione įvairių sričių vadovai pajuto Maskvos didelių ekonominių medžiagų pristatymo trukdymą, praneša ir Reuterio žinios.

Andrikiene paaiškino, jog centrinis vyriausybės bankas „Gosbank“ Maskvoje pranešė, kad perima visą Lietuvos šešių milijonų rublių kontrolę į savo rankas. Tuo norima sutrukdyti, kad tie pinigai nebūtų panaudoti nuosavos finansinės sistemos sukūrimui Lietuvoje. Nežinut, kad lapkričio mėnesį buvo patvirtintas Sovietų parlamento ekonominio savistovumo įstatymas, kuris neleisdžia turėti savo pinigų, bankinę, sistemą. Pabaltijo respublikos bando suorganizuoti savo atskirus bankus.

Veto teisė

„Gosbank“ nusavinimas Lietuvos pinigų nesustabdydys šių respublikų nuo įsteigimo savo kreditų sistemos, sako Andrikiene, įskaitant ir savo pinigus. Ji mananti, jog tai daroma todėl, kad norima išgąsdinti ir parodyti, kad dar labiau gali pakenkti Pabaltijo respublikom. Pabaltijo respublikų vyriausybės nariai praneša, jog sausio mėnesio gale gavo telegramą iš Sovietų Sąjungos užsienio banko, kad jų parašai daugiau nebepripažįstami ant užsienio piniginių dokumentų. Šis patvarkymas reiškia, kad Maskvos

centrinis bankas turi patikrinti ir aprobuoti visus Pabaltijo reikalus, kurie bus vedami su užsienio valiuta. Tai reiškia, kad Maskva dabar turi veto teisę ant visų pradėtų steigti bendrų su užsienio firmomis kompanijų. Pabaltijo respublikos, neturėdamos savo pinigų, negalės daryti su užsieniu jokių piniginių transakcijų. O tokios įmonės yra pats pagrindinis dalykas, norint suorganizuoti savo ekonominę sistemą.

Prieš laisvą ekonomiką

Pabaltijo respublikos taip pat susilaukė iš Centro pasipriešinimo savo kainų nustatymui. Kainos ir toliau turi likti tokios, kokias Maskva nustato. Estija praėjusį mėnesį gavo iš centrinio planavimo kainų komiteto griežtą įspėjimą, kai pati nustatė savo kainas cigaretėms ir gerimams. Valstybės kainų komiteto pirmininkas V. Senčogovas šį Estijos nutarimą pavadinęs „anarchija ir pažeidimu konstitucijoje garantuotos teisės, kad tik viena valstybė turi monopolinę teisę nustatyti kainas“. Savanoriškas prekių kainų nustatymas, yra neleidžiamas, pasakė jis. Bet naujų komercinių kainų nustatymų nėra patenkinti ir patys pirkejai.

Latvijoje, kai Rygos mieste buvo nustatytos kainos gerimams, žmonės pareiškė nepasitenkinimą. Dabar prancūziško konjako buteliui nusipirkti reikia dirbti devynias dienas, o Moldavijos butelis konjako kainuoja keturių dienų uždarbį. Pabaltijo respublikose aiškinama, kad iš to gautas pelnas bus skiriamas naujoms socialinėms programoms, net vargingųjų žmonių šalpai. Lietuvos ir Latvijos ekonomistai užsienio žurnalistams pasakė, jog Maskva nustato rinkos kainas, kai parduoda, tačiau kai perka, jau turi savo mažesnes kainas. Išnaudojimo politika priimtina, bet ne Pabaltijui.

Rusai išnaudoja pabaltiečius

Andrikiene papasakojo, kad Lietuvai pranešta: „rusiškoji alyva kainuos dabar penkis kartus daugiau“. Bet Centras vėl užsakė mėsos ir pieno produktų žemesnėmis kainomis, negu yra jų pagaminimo kaina. Mėsą ir pieno gaminius paruošti lietuviams kainuoja brangiau, negu kad Maskva moka, bet įsakymas pristatyti tuos produktus tebegalioja. Pabaltiečiai bando sudaryti sutartis su kitomis respublikomis, tačiau šiuo atveju jos klausia Maskvos.

Praėjusį mėnesį Latvijos vyriausybei buvo pranešta, jog reikalingų spaustuvų ir popieriaus įmonei medžiagų pristatymas bus nutrauktas, jei latviai sumažins celiuliozės prekes iš Jūrmalos. Popieriaus apdirbimo fabrikas ten gamina įvairias ipakavimo dėžes ir celiuliozės prekes, kurių gamyba kenkia oro švarai. Latviai tą produkciją sumažino, norėdami įvesti švaros apsaugos pagerinimus, bet rusai tam pasipriešino, nekreipdami dėmesio į žmonių sveikatą ir Baltijos jūros teršimą.

Jūrmalos miesto tarybos pirm. Janis Liepins pranešė, jog

Po 50 metų Stalino ir Hitlerio paktai dega lauže, tačiau Sovietų Sąjunga neturi drąsos atitaistyti tarptautines teises faktų, kuriuos pažeidė jų pirmtakūnai ir užgrobtas Pabaltijo šalis tebelaiko okupuotą.

Pietų Afrikos problemos

Cape Town, Pietų Afrika. Po 27 su puse metų buvimą kalėjime, praėjusį sekmadienį buvo išleistas į laisvę Nelson Mandela, vienas svarbiausių juodųjų gyventojų vadų, areštuotas 1962 m. rugpjūčio 5 d.

Jis tuoj pareiškė, kad ragina savo rėmėjus Pietų Afrikoje ir užsienyje kovoti prieš baltųjų mažumos vyriausybę, kuri ji išleido iš kalėjimo. „Mes laukėme per ilgai savo laisvės. Mes negalime ilgiau laukti“, kalbėjo jis atvažiuojęs į Cape Town nuo miesto rotušės balkono. „Dabar yra laikas padidinti kovą visuose frontuose. Sumažinti savo pastangas dabar būtų klaida ir už tai mums neatleistų būsimoji generacija“. Jis prašė baltuosius jungtis kartu ir

gavo Sovietų Ministrų tarybos telegramą, kad bus nutrauktas visai Latvijai tų žaliavų pristatymas, ir tuo pačiu buvo išsiuntinotos telegramos visoms popieriaus dirbtuvėms nebepradėti Latvijai popieriaus. Sausio mėnesį visoje Latvijoje buvo sustabdytas dvi dienas laikraščių spausdinimas. Komunistų partijos laikraštis „Pravda“ tada pirmame puslapyje parašė komentarą: „Nelaimė, valstybiniai interesai yra dažnai ignoruojami pasislepiant už ekonomines autonomijos skraistes“. Latvijos oficialūs pareigūnai laikosi nusistatymo, kad būtų tiesiog susitarta su įmonėmis pirkti reikalingai medžiagai be Maskvos palaiminimo.

Maskva negalinti suprasti vieno pagrindinio punkto, sako Liepins. „Klausimas yra ne tame, ar Latvija palaikys ekonominius ryšius su Rusija — tam tikri ryšiai visados bus, bet ar tie ryšiai bus pagrįsti sutartimis, ar ir vėl toliau kontroliuojami iš Maskvos“. Centras negalįs suprasti sutarčių reikalingumo. Jis įsako: „Šitą mes leidžiame, o šitą mes draudžiame“, aiškino reporteriams Liepins. Rusų diktatas privalo baigtis.

kurti naują Pietų Afriką. „Mes kreipiamės į tarptautinę bendruomenę tėti ir toliau sankcijąs apardėto režimui“.

Nėra lengvo kelio

Jo kalbos klausėsi gal 50,000 žmonių, kurie reiškė ypatingą džiaugsmą dainuodami ir šokdami. Deja, įvyko ir policijos susirėmimai, nes kitur buvo išmūšti krautuvų langai ir pradėti turto grobimai. Buvo daug sužeistų ir 3 žuvo tose riaušėse. Mandela yra pasakęs, kad nėra lengvo kelio į laisvę, o ypač Afrikoje, kur juodieji per tris šimtmečius buvo baltųjų valdomi. Jei reikės, tai ir dabar nevenss fizinės jėgos.

Washingtono prez. Bushas pasakė, jog džiaugiasi, kad yra Mandela išleistas ir pasakė, kad jis kalbėjosi su juo telefonu ir pakvietė atvykti į Baltuosius Rūmus. Mandela pasakė, kad jis yra ištikimas Afrikos Tautinio Kongreso organizacijai, kurioje jis pagrindinėje dirbo, kai buvo suareštuotas. Kalbėdamas miniai, jis iškeles kumštį, pasakė tebesąs lojalus jos narys. Jis sveikino tos organizacijos kariškių sparną — Tautos ietį ir jo sąjungininką — Pietų Afrikos Komunistų partiją „už nuolatinę auką kovai už demokratiją“. Daugiau galėsias pasakyti, kai pasitarsias „su savo draugais“.

Pakvieta atvykti į Ameriką

Mandela taip pat pagyrė Pietų Afrikos prezidentą de Klerk, su kuriuo jis jau buvo susitikęs du kartus gruodžio mėnesį. Susitaikinimo pasitarimai gali prasidėti tik tada, kai vyriausybė atšauks apsausties stovį, kuris buvo įvestas 1986 m. birželį, ir paleisti visi politiniai kaliniai, įskaitant ir tuos, kurie nusikalto kovodami prieš apartheidą gatvėse. Pietų Afrikoje 75% gyventojų yra juodieji.

Prez. Bushas taip pat pakvietė atvykti ir Pietų Afrikos prezidentą F. W. de Klerk į Washingtoną.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vilniuje, kaip praneša AP žinių agentūra, tautiniai veiksmai per visą savaitę užstojo kelią KGB sunkvežimiams prie slaptosios policijos įstaigos, neleidžiant išvežti archyvinės medžiagos. Kiti anksčiau buvo sulaukė, kai žmonės susiėmė rankomis pastojų kelią. Tie, kurie su archyvine medžiaga nebuvo sulaukė, buvo žmonių privačiomis mašinomis sekami ir fotografuojami. Romualdas Ozolas, kalbėdamas televizijoje, prašė žmones, kad padėtų sulaukėti tų dokumentų išvežimą.

— Prie KGB mūrų Vilniuje žmonės per dienas ir naktis būdavo prie dviejų vartų ir prie kalėjimo vartų, kurie galimi pasiekti iš slaptosios policijos įstaigos per tunelį, kad nebūtų išvežti Lietuvos archyvai.

— Algimantas Čekuolis, kuris yra dabartinio Lietuvos Centro komiteto narys ir Sovietų deputatas, pirmą naktį piktavo ir būdavo nuo vidurnakčio iki 6 val. ryto, ir pasakė, jog KGB yra viena iš vyriausybės įstaigų, kuri vykdo įsakymus tiesiai iš Maskvos, nekreipdama dėmesio į Lietuvos vyriausybę arba į Lietuvos Komunistų partiją.

— Johannesburge išleistas kalintasis už juodųjų gyventojų teises Pietų Afrikoje Nelson Mandela pareiškė, jog pasitarimai naujos konstitucijos klausimui turi prasidėti tuojau pat, nežinut, reikalių su krašto prezidentu F. W. de Klerk.

— New Yorke tuoj pakilo brangiųjų metalų kainos, kai išėjęs ir kalėjimo Nelson Mandela Pietų Afrikoje pasakė, kad reikia nacionalizuoti visas Pietų Afrikos kasyklas, kurios yra didžiausios pasaulyje. Pakilo aukso ir platinos kainos.

Vatikano valstybės prancūzijos Olandijai, arkivyskupas Audrys Bačkis Vilniuje laimina žmones.

Teisėjas palankus plk. Northui

Washingtonas. — Federalinio apeliacijos teismo teisėjas, išklauses plk. Oliver North argumentus, pasakė, jog jam neaišku, kodėl North teisme nelidijo buvęs prez. R. Reaganas. Po dviejų valandų apklausinėjimo Apeliacinio teismo teisėjas Laurence Silberman pasakė, jog Reagano raštiški atsakymai į klausimus apie Irano-Contrą bylą buvo išteikti prisiekusiems teisėjams — grand jury, bet niekada su tais atsakymais nebuvo leista susipažinti North advokatams. Gynyba turi teisę tai žinoti, tad kodėl su ta teise buvo prasilenkta, nes tai priklauso Amerikos teismų sistemai. Byla vėl komplikuojasi iš naujo.

Pabaltijui gražindama nepriklausomybę, daug laimėtų

Už ką pasisako Švedija

Stockholmas. — Švedijos sostinės laikraštis „Dagens Nyheter“ paskelbė Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininko prof. Vytauto Landsbergio laišką, kuris jį parėšė po to, kai švedų užsienio reikalų ministras Sten Andersson buvo pasakęs, kad jis nelaiko Pabaltijo kraštų okupuotais. O Švedijos premjeras Carlsson vėliau pasakė, jog ne Švedijos reikalas rūpintis Pabaltijo kraštų laisvę.

Sąjūdžio pirm. V. Landsbergis rašo, jog Švedijos Užsienio reikalų ministras klysta, kai sako, kad tik mažuma pabaltiečių nori suvereniteto. To tikslu siekia Pabaltijo sąjūdžiai, kurie nėra jokia mažuma, ir „ne ekstremistai“. Jis pažymi, jog pernai buvo surinkta 1,800,000 parašų protestuojant prieš siūlomą Konstitucijos pakeitimą. Tai juk pusė Lietuvos gyventojų. Sąjūdis praėjusiais metais laimėjo per rinkimus iš 42 vietų 36 ir pasižadėjo per Vasario 16-sios šventę kovoti už Lietuvos nepriklausomybę.

Palankumas sovietams

Landsbergis švedus informuoja, jog praėjusią vasarą Lietuvoje buvo renkami parašai, kad būtų pasmerktas Stalino ir Hitlerio slapta susitarimas 1939 m. ir išvesta iš Lietuvos Sovietų okupacinė kariuomenė. Ir daugiau kaip pusantro milijono žmonių pasirašė, nebijodami net savo adresus parašyti ant petičijų blankų. Laiške jis iškėlė rugpjūčio 23 dienos Pabaltijo kelio grandinę nuo Vilniaus iki Talino. Sąjūdis tada priėmė nutarimą kovoti už savarankišką Lietuvą ir nepriklausomą nuo Sovietų Sąjungos įstatymų. Grandinėje dalyvavo du milijonai žmonių, „ekstremistinė mažuma“, negalima vadinti mažuma, kurie nori nepriklausomybės. Tokie pareiškimai yra tam, jog Švedijos vyriausybė girdi tik tai, ka ji pati nori girdėti, ir kalba tik tai, ka Maskva nori girdėti.

Tarptautinis reikalas

Švedija šiuo atveju jau nuo 1940 metų eina su Maskva. Čia Landsbergis sako, jog Pabaltijo valstybių likimas yra tarptautinė problema, kuri Sovietų Sąjungos sudaryta 1939 m. ir vedama iki pat šios dienos. Švedija turėtų pasakyti Sovietų vadovybei, kad remtų taikingą dabartinę eigą ir tuo ji prisidėtų prie Pabaltijo valstybių išsilaivinimo. Bet dalykai rodo, kad Švedijos vyriausybė to nenori daryti.

Švedijos premjeras I. Carlsson pasakė, jog ne Švedijai reikalauoti Pabaltijo kraštams laisvės, bet jo Užsienio reikalų ministras Andersson pareiškė po to, kad Švedija jau reikalauja demokratijos ir savarankiškumo

— Komercijos departamentas Washingtono atidare specialią įstaigą Rytų Europos reikalams.

— Kanađos katalikų vyskupų konferencija buvo apkaltinta vienašališkumu, kai išleido pareiškimą, raginantį pripažinti palestiniečių teises; Kanađos žydai pareiškė protestą.

Pabaltijui. Susidaro įspūdis, kad Švedijos Užsienio reikalų ministras vienaip rašo, o kitaip galvoja apie savivaldą, kuri būtų Sovietų Sąjungos globoje. Sąjūdžio pirmininkas prašo Švedijos atsakymo, ka iš tikrųjų Švedija remia — Lietuvos nepriklausomybę ar tik Lietuvos savivaldą Sovietų Sąjungos rėmuose.

Keista Švedijos demokratija

Landsbergis teigia: „Mes žinome, jog tuometinė Švedijos vyriausybė pripažino okupaciją, bet tos vyriausybės nėra. Mes žinome, kad Švedijos parlamentas niekada šio klausimo nesvarstė“. Sąjūdžio pirmininkas mano, jog Švedijai, kaip demokratiškai valstybei turėtų rūpėti kitų demokratiškų valstybių likimas. Tad būtų svarbu, jei Švedijos vyriausybė praneštų Sovietų vyriausybei, jog Pabaltijo okupacijos tęsimas parodo, kad Sovietų vyriausybė nenori taikos. Sovietų Sąjunga, gražindama Pabaltijui nepriklausomybę, pasaulyje nepaprastai daug laimėtų, rašo Sąjūdžio pirmininkas. Būtų daugiau ir ūkiškos naudos, jei jos būtų nepriklausomos valstybės, bet ne okupuoti kraštai.

Riaušės Tadžikistane

Maskva. — Pirmadienį buvo paskelbtas apsiausties stovis centrinės Azijos Tadžikistano respublikos sostinėje Dušanbe. Ten neramumai prasidėjo, kai tūkstančiai žmonių pradėjo deginti mašinas, autobusus ir Komunistų partijos įstaigą dėl to, jog pasklido žinia, kad vyriausybė leido čia apsigyventi pabėgėliams armenams, duodama gerus butus, kurių neturi patys to miesto gyventojai. Mieste gyvena maždaug 600,000 žmonių ir daugelis jų yra musulmonai. Ši respublika yra netoli Afganistano pasienio. Vietinė spauda pranešė, kad buvo 37 žmonės ir daugiau kaip 70 buvo sužeista. Panašios riaušės jau buvo Armėnijoje, Azerbaidžane ir Gruzijoje. Pirmiausia buvo padegta slaptosios valstybių likimas yra tarptautinė problema, kuri Sovietų Sąjungos sudaryta 1939 m. ir vedama iki pat šios dienos. Švedija turėtų pasakyti Sovietų vadovybei, kad remtų taikingą dabartinę eigą ir tuo ji prisidėtų prie Pabaltijo valstybių išsilaivinimo. Bet dalykai rodo, kad Švedijos vyriausybė to nenori daryti.

KALENDORIUS

Vasario 14 d.: Kirilas Metodijus, Europos globėjas. Saulius, Saulė, Liliana, Valentinas, Vėjuinė, Žyne.

Vasario 15 d.: Zygfriedas, Jordanas, Jurgita, Faustinas, Jovita, Alina, Girdenis, Hintibutas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:49, leidžiasi 5:21. Temperatūra dieną 31 L, naktį 20 L.

SKAUTYBĖS Draugas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ
Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

VASARIO 16-TOJI „KERNAVĖS” TUNTE

„Kernavės” tunto sesės rūpestingai ruošė Vasario 16-tosios sueigai – mokėsi dainas, kūrė šūkius, piešė plakatus. Gerai pasiruošusios, vasario 11 d. rytą entuziastingai rinkosi Jaunimo centre skautiškai paminėti brangiąsias lietuviams tautinę šventę.

Po šv. Mišių tėvų jėzuitų koplyčioje, sesės, vadovės ir tėveliai 11 val. susispaustė mažojoje saleje. Prieš sceną išstaciavus savo sukurtus šventės progą plakatus, mergaitės rikiavosi draugovėmis, sesėi s. Marytei Utz komanduojančiai.

Įnešus tunto vėliavą ir sugiedojus Lietuvos himną, draugovės prisistatė savo skambiais šūkais ir visas apjungiančiu tunto šūkiu. Sueigos komendantė s. Marytė Utz perskaitė tunto įsakymus.

Pirmasis įsakymas supažindino su 1990 metų tunto vienetų vadovėmis – draugininkėmis: „Dubysos” paukštyčių draugovės draugininkė – s. Marytė Utz; „Mirgos” skaučių draugovės – sl. Gailė Butis; prityrusių skaučių „Grazinos” draugovės – v.sl. Kristina Bielskutė; aguonėlių – ps. Danguolė Bielskienė ir v.sl. Gintarė Thaus. „Verpsčių” būrelio vadovė – vs. Nijolė Užubalienė ir Emilijos Platerytės būrelio – v.sl. Irena Putrienė.

Antruoju įsakymu sveikinamos sausio mėn. vyresniųjų skaučių įžodį davusios – Andra Kleinaitytė, Danutė Zdanavičiūtė ir Diana Kleinaitytė.

Trečiasis įsakymas skelbė, kad atitinkamą skautamokslių programą išėjusioms ir reikalaujamas egzaminus išlaikiusioms sesėms – Linai Gaizūtei ir Laranai von Braun suteikiama teisė duoti prityrusių skaučių įžodį.

Įžodžio ceremonijai vadovavo v.sl. Kristina Bielskutė. Abi įžodį duodančios sesės, lydimos savo tėvelių, prisitartin pri tunto vėliavos. Tvirtai ir ryžtingai skambėjo jų pažadas ir abi, regimai susijaudinusios, bučiavo vėliavą. Kaklaraiščius įžodį davusios užrėžė įžodžiui jas ruošusi v.sl. Danutė Pencylaitė. Tuntininkė v.sl. Irena Meilienė užmezgė Tėvynės ilgėsio, o tėveliai – Gerojo darbelio mazgelius. Abi sesės buvo apdovanotos gėlių puokštemis; sesių vienietų atskirai, ir

visų bendrai, džiaugsmingais šūkais sveikinamos, Lina ir Laranai įsirikavo į „Grazinos” prityrusių skaučių draugovės sesių tarpą.

Po įžodžio, išnešus vėliavą, prasidėjo sesės Marytės Utz žodžiais – „rimta linksmoji dalis”, patriotiškas lauželis vasario 16-tosios mintimi. Šūkis sekė šūki, daina lydėjo dainą. Taip miela buvo klausytis sesių gerai išmokyto dainų, dainuojamų laisvai – be „kantikių”. Klausant sesių gražaus dainavimo, pajuntama pagarba pasižvėntusioms vadovėms, su meile savo pareigas atliekančioms.

Sesėms dainuojant, tuntininkės pakviesta komisija iš tunto jaunųjų vadovių ir viešnių, bandė įvertinti gausius ir dailiai atliktus plakatus, pagal pateiktas klasifikacijas. Nelengva užduotis, nes plakatai kruopščiai ir sumaniai atlikti. Daugiausiai kolektyvinio pobūdžio, kelioms sesėms kartu kuriant. Daug originalumo plakatu kompozicijoje ir išraištytose šūkiuose. Sesės tikrai kūrybingos: nei šūkiai, nei techniškas jų atlikimas nesikartojo. Visi jie verti prizo. Plakatu dauguma buvo atlikti anglų kalba, kad juos būtų galima naudoti vasario 16 d. Chicago miesto centre – Daily Plazoje vykšančioje lietuvių demonstracijoje.

Iš kelių dešimčių plakatu, pagal reikalaujamas kategorijas atrinkus, buvo premijuoti 9-ni reikalavimus geriausiai atitinkantieji. Išpūdingiausias iš jų, sukurtas sesių Danutės Pencylaitės, Kristinos Bielskutės ir Vidos Damijonaitės, simboliškai vaizduojantis išsilaivinančią Lietuvą – tautinių spalvų kaspina snapelyne nešanti kregždutė, išsiveržusi iš komunistiniais ženklais – kūju, pjautuvu ir raudona žvaigžde pažymėto narvelio. Skoningai ir rūpestingai atliktas, be žodžių daug sakantis piešinys.

Komisijos parinktųjų plakatu kūrėjoms buvo įteikti 1930 – Vytauto Didžiojo metais Chicagoje sukurti balto metalo Vytauto atvaizdu medaliukai privirtinti prie tautinės trispalvės juostelės. Medalikai bus pristigti prie draugovių vėliavų. Juos sesėms įteikė tuntininkė v.sl. Irena Meilienė, nuoširdžiai kviesdama visas seses ir sueigai dalyvavusius tėvelius Vasario 16-tąją atlikti savo tautinę pareigą, dalyvaujant demonstracijoje.

Sueiga buvo baigta visiems ratu sustojus ir susiėjus rankomis dainuojant „Lietuva brangi”. Vertingas yra toks tautinės šventės minėjimas, kur kiekvienas dalyvaujantis asmuo yra aktyvus dalyvis, o ne pasyvus stebėtojas ar klausytojas. Pagarba tunto vadovėms šį gražų minėjimą organizavusioms, sesėms aktyviai dalyvavusioms ir tėveliams suteikusiems galimybę savo dukroms dalyvauti.

Supintomis rankomis prie Vilniaus katedros sesės budi Baltijos kelio protesto grandinėje. Nuotr. M. Vasiliauskienės

SUPINTOM RANKOM IR ŠIRDIM BUDEKIME

Brangios sesės, broliai čia ir Tėvynėje!

Vasario 16 proga teskrieja į Jus širdingi sveikinimai ir linkėjimai, kad Laisvos Lietuvos atminimui ir josios atstatymo siekiui, tvirtai susipintų visų mūsų rankos ir širdys į nenutraukiamą ryšio grandinę, nesugriaujamą tarpusavio tiltą, neužgniauziamą teisės kovą – kad saugoma ir skersvėjų neličiamą galetų klestėti skautiškoji idėja – Dievui, Tėvynei ir Artimui – ir vėl laisvoje, nepriklausomoje Lietuvoje!

Į laisvę pakilusius sesėms ir broliams Tėvynėje tenestokoją ryžto ir išminties pasirinkti tikrąjį kelią – jie patys neboja kainos... Mes čia, sugretinkime eiles bendram darbui, kad pastangos būtų sėkmingos, tieskime rankas viens kitam – kad našta būtų lengvesnė, ir šypsnytis tenedingsta nuo lūpų – kad džiugiai ir lengva širdimi dalintis galetume visi pagal išgales bendram reikale.

Vasario 16 aukomis rašyta mūsų istorijoje. Gyva ji išliko brangia auksu kaina ir nieks neištrins jos iš sąmoningo lietuvių širdies! Paskirkime kiekvienas, a tą dieną savo gerą darbą! Jai – Vasario 16-jai, taip, kaip sąžinė diktuoja, kaip mūsų supratimas ves. Būkime išdidūs, kad šalia kovojančiųjų sesių, brolių, nors iš tolo, galime stovėti ir mes. Visi drauge –

BUDEKIME!

v.s. t.n. Stefa Gedgaudienė
Vyriausia Skautininkė

„MŪSŲ VYTIS”

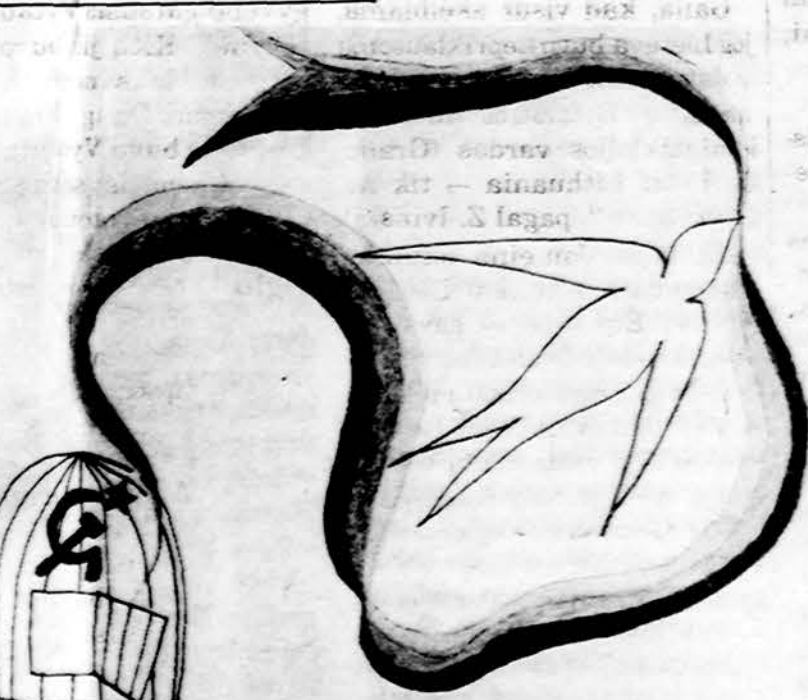
Naujas žurnalo numeris jau baigiamas spausdinti ir netrukus bus siunčiamas skaitytojams. Šį numerį redagavo v.s. Juozas Toliušis, jis daugiausiai skirtas paminėti didįjį varpininką dr. V. Kudirką. Ši žurnalo laida yra gausiai iliustruota.

vasario 16-tąją atlikti savo tautinę pareigą, dalyvaujant demonstracijoje.

Sueiga buvo baigta visiems ratu sustojus ir susiėjus rankomis dainuojant „Lietuva brangi”.

Vertingas yra toks tautinės šventės minėjimas, kur kiekvienas dalyvaujantis asmuo yra aktyvus dalyvis, o ne pasyvus stebėtojas ar klausytojas. Pagarba tunto vadovėms šį gražų minėjimą organizavusioms, sesėms aktyviai dalyvavusioms ir tėveliams suteikusiems galimybę savo dukroms dalyvauti.

IR

„Lietuva veržiasi į laisvę” – simbolinis plakatas sukurtas kernaviečių sesių – Danutės Pencylaitės, Kristinos Bielskutės ir Vidos Damijonaitės.

ASS FILISTERIŲ DĖMESIUI

Filisterių Skautų sąjungos nauja valdyba, vadovaujant pirm. fil. kun. Juozui Vaišniui, šaukia pirmą savo susirinkimą sueigą pirmadienį, vasario 19 d. Jėzuitų vienuolyno rekreacijos kambaryje. Pagrindinė prelegentė bus Chicagoje besilankanti lietuvių tautos didvyrė Nijolė Sadūnaitė. Sueigos pradžia 7:30 val. vakaro.

AKADEMIKŲ BLYNŲ BALIUS

Korp! Vytis ir ASD Chicago skyriai, kartu su Champaign-Urbano ASS skyriumi, šeštadienį, vasario 24 d. ruošia tradicinį „Blynų balių” „Gintaro” sveitinėje, Marquette Parke. Junjorai ir kandidatės renkasi 7:30 val. vak.; visi kiti ASS nariai – 8:30 val. vak. Informacijai kreiptis į fil. Vytenį Kirvelaitį, tel. (708) 301-0072, arba į fil. Renatą Ramanauskaitę, tel. (708) 423-4095.

NAUJA KNYGA

Jau atiduotas spausdinti rašytojos Alės Rūtos romanas „Mėlyno karvelio šviesa”, tai iš atskirų pasakojimų sudarytas kūrinys. Knyga 288 puslapių, kuriuos puoš daug gražių dail. Rasos E. Arbaitės užsklandų. Knyga yra skirta Vincės Jonuškaitės-Zaunienės, Lietuvos operos primadonos, gyvenimui. Kelios nuotraukos praturtina knygos turinį. Parengiamuosius darbus atliko fil. Valentinas Varnas iš Los Angeles A.S.S. skyriaus. Pratomas su knyga supažindinimo vakaras, Los Angeles mieste. Jį planuoja praversti Akademinių Skautų sąjūdžio Los Angeles skyrius, vadovaujamas fil. V. Vidugirio.

DAILININKŲ DĖMESIUI

Kalėdinių atvirukų paruošimas kiekvienais metais kelia rūpestį, siekiant juos gra-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesužadami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

žiau ir tinkamiau paruošti. Vydūno fondas laukia pasiūlymų ir piešinių, kuriuos galetų panaudoti spausdinimui. Už spausdinimui tinkamus piešinius ar skaidres yra mokamas atlyginimas. Pasiūlymai siunčiami Vydūno fondui.

DR. ROMUALDAS POVLAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukštai numami kabinete)
Priklauto Holy Cross ir Christ Igoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujotakos ligos
Ne chirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt. antr. ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St. Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 552-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. (1-312) 555-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708) 385-4811

DR. TUMASONIO KABINETŲ PERMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7 Antr. ir
ketv. 9-12 Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Nijolė Sadūnaitė

vasario 17 d., šeštadienį, Jaunimo centre susitikis su „Kernavės” tunto skautėmis. Viešnia laukiama 1:30 val. p.p. Visos kernavietės prašomos šioje sueigoje būtinai dalyvauti. Ypač kviečiamos visos sesės stovyklavusios „Kernavės” tunto Nijolės Sadūnaitės vardo stovykloje, Rake.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasonio kabineto permė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 552-0888
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: (1-312) 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(708) 361-0220 (708) 361-4222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽILBOA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Supintomis rankomis jūr skautai ir skautės Chicagoje budi Klaipėdos vadavimo sukaktį minėdami.

Nuotr. J. Tamulio

I ŽMONIŲ KAPINES

Ne kartą jau buvo rašyta, kad gyvieji šeimos nariai ir artimieji gimines, kartu kentę Sibiro tremtį ir kančias, dabar vyksta į tolimus kraštus ir ieško ten mirusių, žuvusių dar neišgriautų kapų. Jie jau seniai palaidoti, daugelis net nežino, kuriose vietose bendroje duobėje. Bet savi ir artimi, su kuriais kartu kentėta ir dalintasi paskutiniu rupios duonos kąsniu, jų ieško ir kartais randa. Tik maža dalis teatlaikė nežmoniškas sąlygas ir kančias. Jie grįžo į savo okupuotą tėvynę, kentėjo panikinimą ir atmetimą. Ta mažoji dalis įsikūrė, gyveno ir dabar nuolat ieškojo savųjų, kai pasikeitė politinis klimatas laisvėjimo linkme.

Skaitėme apie juos, matėme parvežtųjų karstus. Jie buvo pagarbtai kaip kankiniai, kaip tremtiniai, kaip neteisėtingumo ir tautžudiško naikinimo aukos. Kai kurie karstai buvo parvežti net lėktuvais. Vienam karste buvo sukruti kelių žmonių kaulai, nežinomi kariai, nežinomi tremtiniai. Tik dalis buvo žinomi, giminių išvežti ir savas kapines, palaidoti su pagalba, pamaldomis ir apgailejimu. Tie artimieji jau seniai mirę. Jie buvo aukos nežmonišku, istorijoje retai pasitaikančių žudymo ir kankinimo priemonių — tremties ir naikinimo darbų.

Lietuva ir kitos užgrobtos šalys, pasipuošusios tokiomis kankinių kapais, prisiminė žuvusius bent po kelių dešimtmečių, parsiveždami į šeimos kapus savųjų griaučius, kaukoles. Tai dar labiau tautą padaro kankinių tautą. Tie kaulai liudija ir ateityje liudys žmonių kančias, nežmoniškas sąlygas, sudarytas žiaurių valdovų politinės priverstinės sistemos.

Dabar sunku atskirti senų ir pajėgių vyrų, moterų ir vaikų griaučius. Tik žinoma, kad jų tarpe yra įvairių žmonių, nekaltai kentėjusių, savo tautai ir patiems sau pelniusių kankinių vainiką. Lietuvių tauta pasirodo, kad savo tarpe turi herojų, kurių dabar temato tik kaulus.

Daugelis šeimų yra nukentėjusios ne tik Sibiro tremtyje, bet ir savo tėvynės žemėje. Partizaninės kovos nuo 1946 iki 1951 m. buvo taip didelės ir skaudžios, kad retai kuris neturėtų gailėtis, prisimindamas savo šeimos narius, gimines, draugus ar artimuosius. Jie buvo ne tik žudomi, bet ir niekinami miestuose ir turkų aikštėse. Tėvai, broliai ar seserys buvo vedami pro lafonus ir žiūrimai, ar jie galės ramiai praeiti pro savo artimuosius. Ir daugelis nukentėjo ne tik nuo kulkos, bet ir sudrebėdami prie savo šeimos nario nuogo lavono. Ir jie buvo užkasti pagrioviuose, paupiuose, miškuose, kad artimieji net nežinotų, kur tie kovotojai.

Dabar daugelis ir jų yra jau atrasta. Senieji žmonės, kurie turėjo tylėti ir nuduoti nežina, šiuo metu galėjo pranešti, kad toje ar kitoje vietoje yra užkasti nušauti ar iki mirties nukankinti partizanai. Dabar šeimų ar artimųjų, kartais net tokių, kurie tik iš tautinio ir krikščioniško pasigailėjimo jų kaulus renka, karstus daro,

veža į savas kapines ir laidoja prie kitų šeimos narių.

Jie negalėjo būti kartu su šeimos gyvaisiais, tai bent mirę laidojami kartu, kad ir amžinybėje būtų kartu. Jie gynė savo tėvynės laisvę, jie buvo išduoti Vakarų, kurie jiems žadėjo pagalbą ir ragino nepasiduoti. Šiandien bent jų kaulai pagerbiami, pašventinami ir kaip žmonių palaidojami.

Jų griaučiai paliudija ir paliudys ateityje, kad visa lietuvių tauta norėjo laisvės, geresnio žmogiško gyvenimo, laimingesni ateities bent savo jaunajai kartai ir aukojosi iki didžiausių kančių ir gyvybės netekimo.

Tokia tauta ir šiandien verta pagarbos, laisvės, geresnio gyvenimo ir nepriklausomybės. Ji kovojo net tada, kai tikrai žinojo, kad pralaimės. Savo tautos didvyriškumą parodo dabartyje ir ateityje. Tremtinių ir laisvės kovotojų kaulai ir padaro, kad visa lietuvių tauta yra didvyrių tauta, kuri ir kančioje laisvės neišduoda.

Lietuvių tauta tikrai yra nukentėjusi daugiau, negu šiuo metu apskaičiuojama ir speliama. Tremtinių, mirusių Sibiro taigose, nukankintų kalėjimuose, sušaudytų vežant ar namuose yra tokie skaičiai ir taip mažai žinomi. Jų skaičius kada nors neužsėdės nei mūsų tauta, nei juo labiau pasaulis.

Pagaliam žuvusių ir nukankintų laisvės kovotojų taip pat skaičius sunkiai įmanomas atspėti. Niekas jų vardų neskelbė, jie patys slėpėsi, jų artimieji, kurie galėtų dar žinoti apie juos, jau daugelis yra kitam pasaulyje. Tai vėl didvyriai, kurie tautai teikia pasididžiavimą ir parodo tautos auką, nebranginimo net gyvybės dėl laisvės ir geresnio ateities gyvenimo.

Ar šiuo metu, kada jaučiamas šioš toks laisvėjimas, įvertinamos tos ankstyvesnės aukos, būtų sunku net pasakyti, išskyrus, kad artimieji ieško savųjų palaidojimo vietų, veža į tėviškes, į pašventintus kapus jų kaulus, nors ir sumaišytus su kaulais visai nežinomų ir nepažįstamų.

Tai yra didelė auka tautai, kuri suranda bent dalį savųjų. Ir toks ieškojimas yra tik laikinasis, tik dalies suradimas ir tik mažas pastiprinimas kovojantiems dabar už laisvę ir nepriklausomybę. Didžioji dalis jų yra užmiršti, nežinomi jų kapai, gal žvėrių išnešioti jų kaulai. Ir jie yra didvyriai, kuriuos tautos priaugančios kartos turės seksti, gydydamos žaizdas, padarytas okupanto nežmoniškos sistemos.

Tauta miršta, už kurią nėra kam mirti, išreikšęs vienas žuonuolis. Rainių miškely nužudytas. Tauta savęs nėra verta, jei ji nemoka pagerbti savo didvyrių, kentėjusių dėl tautos ir jos laisvės, mirusių iš tėvynės meilės ir gerų darbų darymo.

Daugelis lietuvių tautoje ir dabar yra žmonių, kurie atiduotų gyvybę už savo tautos laisvę, už nepriklausomybę, už jaunųjų kartų geresnį gyvenimą. Ateitis priklauso tiems, kurių vardai nežinomi, bet jų darbai šviečia. Ateitis priklauso ir tiems likusiems, kurie ir dabartyje sugeba tėvynės meilę rodyti darbais.

P. S.

Gyvenki su savo šimtmečių ir nebūki jo kūrinys; darbuokis dėl savo bendradarbių, kurki, bet tai, ko jiems reikia, o ne tai, ką jie giria.

Fr. Schiller

Gyvenimas yra toks trumpas ir kiekviena akimirka tokia brangi, kad vienos dienos pramiejojimas yra lygus visų metų pranaudimui.

J. Holl

DAUGIAU DĖMESIO IR PAGARBOS LIETUVOS ISTORIJAI!

DR. VANDA DAUGIRDAITĖ SRUOGIENĖ

Šiais lemtingais Lietuvai laikais tenka, deja, stebėti, kad didesnė mūsų visuomenės dalis, net kartais kai kurie veiksniai, kurie rūniasi mūsų tėvynės ateitimi, yra labai mažai susipažinę su Lietuvos istorija.

Sekant įvykių raidą, TV, radiją, spaudą, patiriame, kad daug svarbių faktų iš mūsų praeities nėra panaudojama, remiant mūsų teisėtus reikalavimus atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę, kuri per amžius egzistavo. Tylėdami leidžiame traktuoti Lietuvą kaip kokią nereikšmingą pamestinuką.

Neteko pastebėti, kad kitataučiams skiriamose informacijose būtų minima, kad lietuviai priklausau tautai, kuri seniausiai ir ilgiausiai pastoviai gyvena likimo jai skirtoje vietoje prie Baltijos jūros, kad jos istorija siekia 5,000 metų (M. Gimbutienė). Gindamiesi nuo besiveržiančių ir jų žemę iš vakarų, rytų, pietų ir net iš Šiaurės kaimynų, lietuviai išsaugojo savo archaizę ir turtingą kalbą, seniausią iš gyvųjų indoeuropiečių kalbų. Neteikė vokiečiams, rusams, lenkams didelių plotų, lietuviai atkakliai kovoja už likusį žemės lopinėlį. Lietuva turi ilgą ir labai įdomią praeitį, ją davusi žmonijai daug žymių asmenybių.

Dažnai pastebime, kad spaudoje rašo žmonės apie Lietuvos istoriją, remdamiesi pasenusia istoriografija, diletantų rašiniais arba net... grožine literatūra. Tokiu būdu mūsų visuomenė, jaunimas yra klaidinami ir net netenka noro giliau praeitį pažinti.

Gaila, kad visur skelbiama, jog Lietuva buvo nepriklausoma valstybė tik nuo 1918 iki 1939 metų, o Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos vardas (Grand Duchy of Lithuania — tik ne „Princedom“, pagal Z. Ivinskį) neminimas. Jau eina aštuntasis šimtmetis nuo to, kai Lietuva reikšėsi Europoje — savarankiška, didelė valstybė. Minėdamas, priėmęs krikštą ir 1253 m. karaliaus vainiką iš Romos, nors apie jį mažai žinių teliko, turėjo ryšių net su Anglija.

LDK Gedimino vardas plačiai sklido. Gediminaičiai įėjo į žymiausių valdovų genealogijas — Paleologų, Habsburgų, Hohenzollernų ir kt. Išlikusios

aristokratiškos kunigaikštijų Čartoriskų, Sanguskių, Golicinų, Trubeckojų ir kt. šeimos tebesididžiuoja savo kilme iš LDK Gedimino.

Tebūnie man atleista už įterptą čia neseniai girdėtą pasakojimą apie tai, kai po pirmojo pasaulinio karo susirinkę Paryžiuje rusų emigrantai ir išgirdę, kad jų tarpe yra paskutinis Rusijos laikinosios vyriausybės (Kerensko) ministras pirmininkas — kunigaikštis Lvovas, paklausė jo, ar jis tikrai yra kilęs iš aukštos rusų aristokratijos, — iš Romanovų giminės. Atsakymas buvo: „O ne, aš esu gediminaitis (ja Gediminovič), Romanovai atsirado tik 16-me šimtmetyje“...

Lietuva 14-me amžiuje buvo prisijungusi tiek slavų žemių, kad kai kurie istorikai vadino mūsų tėvynę imperija. Algirdo politinė platforma buvo aiški: „Visa Rusija turi priklausyti Lietuvai“ (Omnia Russia ad letvinos deberet simpliciter pertinere). Nors to tikslu Algirdui nepavyko pasiekti, to paties gėdė ir Vytautas D., išleisdamas savo dukterį Sofiją už Maskvos Didžiojo kunigaikščio. Sofija, vyru mirus, tvirta ranka valdė Kremlių, o Maskvos bajorai buvo paskelbę Vytautą jų valdovo šeimos ir visos valstybės globėju.

Vytauto garas Europoje buvo toks didelis, kad jam mirus po piežius Martynas V siuntė Jogailai užuojautos raštą, iškeldamas mūsų valdovą nuoelpus. Humanistas Enea Silvio Piccolomini (vėliau popiežius Pijus II) skelbė: „Didžioji garbė gyveno garsusis Vytautas ir jo tėvynė“. Kitų jis buvo lyginamas su Aleksandru Didžiuoju, su Cezariu. Daug vėliau W. Shakespeare buvo Vytautą paeoms kaip vieno iš savo herojų „Tempest“ prototipą (pagal A. Šešplaukio raštą informaciją anglų literatūros istorijoje). Kondolencijas Vytautui mirus siuntė ir Bizantijos imperatorius, ir turkų sultonas — tuo laiku Lietuva gravitavo į Rytus.

Didelį posūkį mūsų istorijoje padarė Jogaila, priimdamas krikštą iš Romos. Tuo laiku Lietuva buvo atsidūrusi sunkioje politinėje būklėje. Atejo laikas nedelsiant priimti krikščionybę, kurios vokie-

čių-kryžiuočių nešamos kardu ir ugnimi lietuviai iš tolo bėdėjosi. Liko dvi galimybės — priimti ją iš Rytų, iš Bizantijos ir Jogailai vesti Maskvos kunigaikščio Dimitro dukterį Sofiją (L. Toporov, Z. Ivinskis), ar iš Vakarų, iš Romos — per Lenkiją vedant jos karalaite Jadvygą. Atsidūres ties šia dilema, Jogaila pasirinko antrąją išeitį, ir jam pritarė Vytautas su kitais gediminaičiais. 1385 m. buvo lietuvių ir lenkų pasirašyta Krėvos pilyje Jogailos ir Jadvygos vedybų sutartis, kurioje išvardintos Lietuvos ir Lenkijos unijos sąlygos. Tos sąjungos, unijos, kaina Lietuvai buvo labai didelė. Ji atnešė Lietuvai sunkiai pakeliamas žalias. Klaidai paaiškėjo vėliau, buvusiomis sunku buvo numatyti. Todėl mesti už tai atsakomybę vienam Jogailai nederu. Vėliau ir patys lenkai suprato, kokia ta Krėvos sutartis buvo padaryta Lietuvai skriauda. Ne be reikalo kai kurie lenkų rašytojai patys lygino Lietuvą ir Lenkiją su ažuolu ir vijokliu. Taip, tas lenkiškasis vijoklis daug syvų ištraukė iš lietuviškojo ažuolo!

Tačiau svarbus faktas lieka: Jogailos sprendimu Lietuva įėjo į Vakarų Europos orbitą. Tenka rimtai pagalvoti apie prof. H. Paškevičiaus nuomonę, kad Jogailai 1385 m. pasirinkus pirmąją alternatyvą, ne tik Lietuvos valstybė, per tris šimtus metų buvusi didžiausia Europoje, bet ir lietuvių tauta būtų ištrupėjusi užgriuvusioje slavų jūroje.

Lietuvos istorija, jos tarptautinė padėtis, yra labai panaši į Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos likimą amžių begyje. Visos jos viduramžių buvo žymios valstybės Europoje. Jau LDK Gediminas, Algirdas ir Kęstutis turėjo su jomis ryšių, o Jogaila, vedęs Lenkijos-Vengrijos karalaite, juos sustiprino. Per savo įkurtą Jogailos (Jagielonų) dinastiją, per savo palikuonis, davė ją valdovus gediminaičius. Krokuva, Praha, Budapeštas ir Vilnius buvo žymūs miestai, kur nuo amžių buvo puoselėjami dailės amatai, klestėjo prekyba. Juos patį jungė Vilnius, nuo žilos senovės žinomas savo brastu ir kryžkele, kuri pritraukdavo pirklius iš tolimų kraštų. Gal keletas pavyzdžių primins,

kaip tos valstybės savo tarpe bendravo. Štai, 1410 m. čekų didvyrio Jono Žižkos kariniai daliniai talkino Vytautui D. su-triškinti kryžiuočių galybę ties Žalgiriu (Gruenwald-Tannenberg). Krokuvos, Prahos universitetuose lietuviai siekė mokslo, 1420 m. čekai buvo išrinkę Vytautą savo karaliumi. Vėliau, išradus spaudą, gudas F. Skorina iš Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos reikšėsi kaip spausdavininkas Prahoje ir Vilniuje. O jau 16 a. pabaigoje Lietuva turėjo saunų vengrą Steponą Batorą mūsų didžiuoju kunigaikščiu (1576-1586). Tokio bendravimo pavyzdžių galėtume nemažai priminti.

Laikui slenkant minėtos valstybės, taip pat netekusios nepriklausomybės, tapo tai Austrijos-Vengrijos, tai Rusijos imperijų aukomis. Visos jos buvo nutautinamos, išnaudojamos, niekinamos.

Lygiai jos visos po pirmojo pasaulinio karo 1918 m. buvo atgavusios nepriklausomybę ir greit dinamiskai tvarkėsi kultūros bei ūkio srityse. Visos jos buvo pilnatiesės Tautų Sąjungos narės.

Ir vėl Lenkija, Čekija, Vengrija ir Lietuva po antrojo pasaulinio karo 1939-45 m. pateko į Sovietų Sąjungos repes, jų kultūros turtai vėl naikinami, ūkis sugriautas, žmonės žiauriai persekiojami. Tik Lietuva daugiausiai nukentėjo, daugiausiai liko nualinta, šimtai tūkstančių žmonių vargo ir žuvo Sibire.

Tad kodėl dabar, kada visa pavergtoji Rytų Europos dalis klykia „laisvės!“, ir vakarų pasaulis tam pritaria, Lietuva yra išskiriama, kartu su Estija ir Latvija laikomos tarptautiniame forume menkesnėmis? Nors jos susilaukė ypatingo dėmesio ir užuojautos, gal dėl jų kultūringos laikysenos, didžioji spauda tam nelygiam traktavimui suranda pateisinimą. Tačiau tie pateisinimai lietuvių nepatenkina, priešingai, dar labiau juos moraliai skriaudžia.

Pamirštame piminėti pasauliui, kad per amžius Lietuva, būdama ištįsusi nuo Baltijos iki Juodosios jūros, buvo skydas, kuris gynė Vakarų Europą nuo totorių, Maskvos invazijų. Ir kad 1918 m. didieji to laiko politikai, kurę Versalio taikos sutartį, pripažino Lietuvai, Latvijai ir Estijai teisę į laikiną nepriklausomybę (kaip tada rašė Paryžiaus „Le Temps“), vadinamas jas „les etats aphemeres“, kad tarnautų kaip „le cordo sanitaire, ginantis Vaka-

rus nuo Rusijos komunizmo.

Apskaičiuoti nuostolius ir skriaudas, kuriuos Lietuva yra patyrusi iš Maskvos, jų ieškoti žvelgiant į praeitį, stačiai neįmanoma, nes jų yra tokia galybė... Nuo pat 16 a. pradžios rusai puošėsi iš Lietuvos pagrobtais turtais. Prisiminkime nors tą faktą, kad renesanso ir baroko meno kolekcija, kuria Leningrado Ermitažas taip didžiuojasi, yra grobis iš Lietuvos bei Lenkijos — tai oficiali valstybės kontribucija Rusijos imperijai iš privačių Lietuvos didikų Radvilų, Tiskevičių, Sapiegių ir kitų dvarų...

Kalbame apie materialinius nuostolius, o kur moralinės skriaudos? 19-tojo amžiaus sukilimo aukos, rusinimo padariniai kraštui, tūkstančių žmonių vergovės Sibire? Retai kam kyla mintis apie netiesioginę Maskvos įtaką per savo agresiją pastūmusi Lietuvą į pragaistingą jai būklę, kaip pvz., į nelemtą Lietuvos-Lenkijos uniją Liubline. Paradoksas? Nesąmonė? Nevisai.

1569 m. unijos akto priėmimo priežastys buvo įvairios bei komplikotos. Svarbiausia jų laikoma bajorų godumas, noras suliginti Lietuvos teises su Lenkijos, nes jos dave daugiau laisvų, daugiau pelno valdančiam luomui, kartu suteikdamos didesnės galios valstiečių, baudžiauninkų išnaudojimui. Tai tiesa, bet ir ne vienintelė priežastis. Viena iš jų, bene pati svarbi, buvo ilgas abu kraštus varginęs karas su Maskva.

Nuo pat pirmosios Krėvos pilyje 1385 m. pasirašytos „unijos“ lietuvių, apsižiūrėję, kad daug kas jiems teko valstybių sąjungoje nenaudinga, emė jos kratyti, ne kartą ryšiai buvo nutraukiami ir tam tikrom aplinkybėmis susiklosčius, lenkams spiriant, atnaujinami.

(Bus daugiau)

AUTOMOBILIŲ PARODA

Metinė mašinų paroda McCormick Place salė, atidaryta vasario 10 d., tęsis iki vasario 18 d. imtinai. Išstatyta daugiau kaip 1000 automobilių, sunkvežimių ir kitokių motorizuotų vežimų. Numatoma, kad ją aplankys apie 900,000 žiūrovų.

UŽSIDARANT FABRIKAMS

Eilė dirbtuvių ir fabrikų užsidarė Illinois ir Indianos valstijose. Ypač yra paliesti Chicagos darbininkai.

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

30

Ir toliau jau neaiškinant, kas vyko po to, — aš tapau Lėliūnų sukilėlių vadu. Dievas vienas težinojo, kas tuo metu dėjos mano krūtineje. To aš niekam negalėjau paaiškinti...

Tačiau, kaip sakoma, nuo likimo nepabėgi. Emiau grūdintis. Dievą šaukiausi pagalbon. Prisiminiau savo kario priesaiką tėvynei. Visa tai gelbėjo, bet būtų kvaila pasakyti, kad aš jau nieko nebebojau ir niekuo nesibaiminau. Priešingai — iš čia visų susirinkusiųjų aš buvau vienintelis, kuris labiausiai bijojau. Ant mano galvos, gi, užgriuvo visų mano brolių ir seserų likimas. Kas įvyko čia šiandien, bus tuoj pat žinoma. Laiko ne daug. Reikėjo pradėti veikti.

Pradėjom tuoj pat. Visi vyrai iki keturiasdešimt metų buvo įjungti į sukilėlių eiles. Senesniešius buvo pavestos namų ūkio pareigos. Žinoma, kol mes čia ir mes padėsim, kiek tik bus įmanoma. Moterys taip pat įjungtos į ūkio darbus. Ne viena jų norėjo būti su vyrais, bet mes griežtai laikėmės sprendimo, kad tai tik vyrų darbas. Ateityje, sakėm, gal ir jos bus reikalingos. Išimtis — studentės medikės, kurios pasisūlė likti su lėliūniečiais — jos priklausė sukilėlių štabui.

Tai, kaip matote, taip gimė, nesakyčiau, kad mes buvome pirmieji, to net ir nežinau — miško broliai. Apie jų reikšmę, veiklą ir likimą, man jums aiškinti nėra reikalo. Apie tai jūs puikiausiai žinot. Aš jums tik no-

riu papasakot mano vadovauto dalinio veiksmus. Mes, kiek dabar žinan, buvom pagarsėję Žaliojo Velnio vardu. Tikiuosi, kad jums dar nenusibodo, o antra vertus, būkite geri ir leiskite man papasakoti, nes kitaip Žaliasis Velnias teliks tik legenda. O tai nebuvo legenda. Tai buvo tyras, realus ir labai skausmingas gyvenimas. Tad būkite kantrūs ir išklausykite, kaip aš dabar jau galvoju — to Nemunelio šaukimo, kuris mano gyvenimo saulelaidyje kaskart vis stipresnis tampa. Visur aš girdžiu tuos pranašingus poeto žodžius ir tą taip skausmingą melodiją. Aš mat noriu tą šauksmą perduoti jums, o jūs perduokite kitiems, kad jis vis būtų gyvas tol kiekvieno lietuvių širdyje, kol Lietuva vėl išvys saulę... To labai reikia: kitaip apkursime paskendę prabangoj ir nebegirdės pasaulis mūsų raudos...

Susitvarkėm mes greit. Iš viso kaimo vyrų buvo sudarytos penkis grandys. Kiekvienoje grandyje po penkis vyrus. Vienas iš jų grandininkas. Jono Ambrozio grandis įsikūrė — laikinai — jo sodyboje, o kitos išsimėtė netoliese. Visas tas pasitvarkymas vyko slapta. Visi prisiekėm savo gyvybę. Medikės kol kas buvo priskirtos mano grandin — papildomai.

Alksniniui buvo pavesta sekti Stonį, o taip pat pasiekti miestelį ir ten gerai pasitvarkyti. Buvom ginkluoti gerai šautuvais ir turėjome nemažą šovinių ir rankinių granatų. Tai šaulių būrio palikimas. Nakčiai buvo išstatomos sargybos. Jei pasikartotų vakarykšties nakties įvykis, nutarėm priešintis ginklu.

Man rūpėjo Stonis. Jis girdėjo ir jautė ko mes čia triukšmaujam. Jis gal dar nežinojo, kad mes esame susiorganizavę priešintis, bet? Stebėtina, kad jam išėjus iš kiemo jo daugiau niekas nematė... Man tvirtino, kad jis sėdi namuose ir klausosi radio pranešimų. Klausėmės ir mes, bet ten nieko gero. Nuolatiniai pergales maršai ir kokio nors iš pogrindžio išėjusio komunistėlio pasisakymas ar džiaugsmo pareiškimas. Kitą

dieną radijo programos pasikeitė. Emė kilioti buvusią vyriausybę, ypač puolė per sieną perėjusi prezidentas. Naujosios vyriausybės galva — Paleckis visus ramino, — prašė laikytis santūriai ir girdamas išvaduotojus aiškino, kokie mes dabar laimingi... Tokios kalbos, žinoma, nieko gero nežadėjo. Jis jautėm, kad Paleckis sako tik tai, kas jam liepta pasakyti.

Kita problema — tai tos dvi studentės, nutarusios pasilikti kol kas Lėliūnuose. Su jom turėjom daug vargo kol viską išsiaiškinom ir sutarėm. Jos piestui stoji prieš sprendimą priešintis.

— Pone Antanai, mes drebame iš baimės. Kas iš to bus? Mes visi žūsime. Tik įsivaizduokite kokią nelaimę ant savo galvų užsitraukėm.

— Jei reikės žūti — žūsime! Jei lauksime, susodins ir sunkvežimius ir išveš. Tai kokia išeitis? Žūti laisvam ar žūti vergu? Atsakykite man. Jūsų čia niekas prievarta nelaiko. Jūs pačios pasisūlėt čia likti. Jums kelias atviras. Mes vietiniai taip nusprendėm — jūs mūsų viešnios. Sakau — jūsų tai nevaržo ir niekas nesaisto — galite elgtis, kaip tik norit...

— Blėsta mano gražiausias jaunystės viltys... Krūtineje nuiludus širdis verkiu... Viešpatie, kaip man neramu... — skundėsi Ūdrė.

Raminau. Įrodinėju, kad mūsų sprendimas stoti kovon teisingas ir vienintelis. Įrodinėju, kad būsimė labai atsargūs ir tik bevieliškai valandai išmušus išeisime į atvirą kovą. Aiškinau, kad jei tuo, kas jau įvyko, viskas baigsis — gal mūsų ir nereikės...

Ūdrė aprimo. Ilgai tylėjo. Bet aš jaučiau, kad ji pagaliau mūsų pusėje. Praeidamas pro šalį pabučiavau į skruostą. Tuo be žodžių abu prisiekėm vienas kitą ginti. Tuo taip pat tariasi padėkojau už pritarimą. Pritarimas buvo labai reikalingas. Pagaliau ji išlaukus tarė:

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

NAŠLĖS AUKA LIETUVAI

Aldona Andriūšienė iš Dorchesterio, mirusio dail. Viktoro Andriūšo našlė, išjungė į vaju „Dovana Lietuvai“, įnešdama 500 dolerių. To vaju tikslas – aprūpinti Lietuvą tomis kovos priemonėmis, kuriomis be kraujo praliejimo siekiama išplėsti laisvės atstatymo. Jei visi pagal išgales į tą vaju išjungti, tai būtų reikšmingai sustiprintos mūsų tautos kamieno pastangos tapti pilnu šeiminku savo žemėje.

SEKMINGAS JAUNIMO RENGINYS

Petro Čepo jaunimo fondo sausio 27 d. So. Bostono Lietuvių d. jos trečio aukšto salėje rengti šokiai buvo sėkmingi. Į juos atsilankė gana daug jaunimo net iš tolimųjų apylinkių, nuotakai buvo puiki, muzika šokiama – „Gintaras“ iš Chicago, pasirodęs pirmą kartą Bostono ir apylinkės lietuviai. Svečiams vakariene paruošė ir patiekė jaunimo atstovės. Dalyvių tarpe buvo ir vyresniosios kartos atstovų, kurie sudarė keletą stalų. Kai kam atrodė, kad jų galėjo būti daugiau. Bet neužmirština, kad vėlai vakare vyresnieji vengia eiti iš namų. Vakaro programą sudarė tautinių šokių sambūrio atlikimo mūsų liaudies šokiai, skaidrės iš Lietuvos ir kt. Vakaro pelną bus papildytas Petro Čepo jaunimo fondas, kurio tikslas – sudaryti stipendiją jaunuoliui ar jaunuolei vykti į Lietuvą studijoms ar į atitinkamas jaunimo stovyklas, suvažiavimus ir t.t. To fondo lėšas sudaro pelnas iš renginių ir aukos.

KAIP RYTO RASA...

Ansamblio „Vilnius“ iš Lietuvos koncertas sausio 28 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d. jos trečio aukšto salėje sutraukė publikos daugiau, negu tikėtasi. Pirmą kartą koncerto rengėjui netikėtai atsisakius, buvo baiminamasi, kad nedaug kas į jį atvyks. Bet įvyko priešingai. Salė buvo užpildyta, programos atlikėjai susilaukė labai šilto priėmimo ir aukšto įvertinimo. Iš tikrųjų tai buvo retas koncertas tuo, kad jo visą programą sudarė vien lietuviška muzika, o taip pat tuo, kad programos atlikėjai buvo aukšto lygio menininkai – profesionalai. Jie nukėlė klausytojus į Lietuvą, kurioje pinasi džiaugsmo akimirkos su skausmo ir liūdesio ašaromis, kaupiamu ryžtu už šviesesni rytojų. Publika kvatojo, šluostė ašaras, mintimis jungėsi su tauta žygyje į laisvę. Po programos atlikėjai pagerbti atsisojimu, koncertas baigtas Lietuvos himnu, kurį drauge su programos atlikėjais giedojo visa publika, sudarydama lyg organiską grandį tarp tautos kamieno savo žemėje ir mūsų išeivijos, gyvenančios savo tautos džiaugsmu ir vargais.

Po koncerto, sveikindamas brangius svečius iš Lietuvos, „Laisvės Varpo“ vedėjas Petras Viščinis pažymėjo, kad jų atliktą programą atgaivino klausytojus, kaip ryto rasa atgaivina vystančią žolę. Viešnagai Bostone prisiminti jis ieteikė kiekvienam programos atlikėjui akt. Henriko Kačinsko plokštelę. Tai buvo dovana tos plokštelės leidėjų: rašytojo Antano Gustaičio, buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo Alfon-

so Petručio ir „Laisvės Varpo“ vedėjo Petro Viščinio.

Koncertą organizavo pats komp. Darius Lapinskas, ansamblių „Vilnius“ iškviėtas iš Lietuvos. Jam į nuosirdžią talką atskubėjo jo bičiuliai bostoniškiai. Kaip Petras Viščinis viešai pareiškė, tuo koncertu komp. Darius Lapinskas sugrįžta į Bostoną, kaip sūnus palaidūnas, kuris čia labai reikalingas ir laukiamas.

Gaila, kad į koncertą nedaug teatsilankė jaunimo. Tokie koncertai, kaip Lietuvių Fondo surengtas sol. Vlado Daunoro, pianisto Roberto Bekonio ir akt. Algirdo Grašo, o dabar ansamblio „Vilnius“ atskleidžia mūsų menininkų sunkiausios sąlygomis Lietuvoje pasiekiamas aukštumas ir stiprina lietuvių. Neturėdama Lietuvos žemės po savo kojomis ir lietuviškos aplinkos, mūsų jaunoji karta turėtų tokių retų koncertų nepraleisti. Juk iš jų tryksta gyvyji Lietuva...

RENGINIŲ KALENDORIUS

Lietuviškų renginių kalendorius skelbiamas mūsų spaudoje, jų sąrašas vedamas „Taupoje“, jie pranešami „Laisvės Varpo“ laidoje, bet vistiek pasitaiko nusiskundimų, kad apie juos trūksta žinių. Todėl Daiva Veitaitė-Neidhartienė, LB-ės Bostono apylinkės specialiu reikalų vicepirmininkė, leidžia kiekvieną mėnesio renginių sąrašą, pavadinant kalendoriumi. Medžiaga tam kalendoriui reikia jai pateikti iki kiekvieno mėnesio 20 d. Tas kalendorius nemokamai paštu siunčiamas visiems tiems, kurių antrašai turimi. Jei tai pakels renginių lankytų skaičių, tai bus negaila įdėto darbo ir išleistų lėšų.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIES MINĖJIMAI

Bostono lietuviai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį minės įvairia programa. Vasario 7, trečiadienį, Bostono ir apylinkių lietuvių visuomenės atstovai su seim nariu William Glodis aplankė gubernatorių Michael Dukakis. Gubernatorius pasirašė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tą „Lithuanian Independence Day“ Massachusetts valstijoje.

Vasario 16-tą dieną, penktadienį, apie 10:20 ryto bus trumpas iškilmės Massachusetts valstijos rūmuose, Nurse's Hall salėje, prieš iškeliant Lietuvos trispalvę prie rūmų. Programoje dalyvaus solistės A. Kisieliene, S. Trimakaitė ir I. Brazauskienė, iš Lietuvos dabar lankančios JAV. 12 val. mes kelsim Lietuvos trispalvę prie Boston City Hall, ten dalyvaus ir proklamaciją pristatys burmistras Raymond Flynn.

Tą pačią dieną organizuojam išvyką į New Yorką, dalyvaui demonstracijoje prie Jungtinių Tautų, protestuoti jų nutraukimą kontaktų su pabaltiečiais. Šią išvyką tvarko Rėda Veitaitė, 843-2863.

Sekmadienį, vasario 18-tą dieną prasidės iškilmingomis Mišiomis Šv. Petro bažnyčioje Bostone prisiminti jis ieteikė kiekvienam programos atlikėjui akt. Henriko Kačinsko plokštelę. Tai buvo dovana tos plokštelės leidėjų: rašytojo Antano Gustaičio, buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo Alfon-

so 1:00 val. p.p. prasidės iškilmingai minėjimas Lietuvių piliiečių klubo trečio aukšto salėje. LB Bostono skyriaus valdybos nariai atitinkamai paruošė ir paruoš salę. Minėjimo pagrindinis kalbėtojas bus inžinierius Donatas Skučas, buvęs JAV LB Washingtono apylinkės pirmininkas ir JAV aviacijos pulkininkas. Minėjimo rezoliuciją paruoš ir pristatys Jaunimo Sąjunga. Meninę programą atliks solistė Daiva Mongirdaitė, Bostono lituanistinės mokyklos choras ir tautinių šokių šokėjų ratelis ir Bostono tautinių šokių „Sambūrio“ grupės šokėjai.

Tuo pačiu metu pirmame aukšte vyks jaunimo minėjimas, organizuojamas Bostono lituanistinės mokyklos, skautų/skautėjų ir tautinių šokių „Sambūrio“. Jaunimas vėliau prisijungs prie bendro minėjimo, atliks dalį meninės programos, ir kartu užbaigs bendrą minėjimą. Po minėjimo, Lietuvių Piliiečių klubas vaišins visus dalyvius, kad neskubėdami galėtų dar pabendrauti.

LAISVĖS VARPAS

Vienintelė lietuvių greito viešo susijungimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa, perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (508) 686-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 687-9898. Žinias galima perduoti Faxu, skambinant telefonu: (508) 686-7209. Tuo tarpu telefonas ir Fax yra toje pačioje telefono linijoje, tad dėl žinių perdavimo Faxu reikia pirma paskambinti telefonu, prašant, kad būtų jungtas Fax.

RENGINIAI

Vasario 18 d. Cape Code ruošiamas Vasario 16-sios minėjimas, kurio rūpinasi LB Cape Codo apylinkė.

Vasario 18 d. Bostone rengiamas Lietuvos laisvės dienos minėjimas, kurio rūpinasi Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius.

Vasario 24 d. 8 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliiečių d. jos trečio aukšto salėje sporto klubo „Grandies“ vakaras su ansambliu „Oktava“ iš Lietuvos.

Balandžio 22 d. Lantana restorane Randolphe metinis Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas.

Gegužės 6 d. Brocktone kun. Alberto Abračinsko kunigystės 50-ties metų jubiliejaus minėjimas.

Gegužės 6 d. 2 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d. jos salėje komp. Jeronimo Kačinsko kūrinų koncertas, rengiamas LB Bostono apylinkės.

ŠVIETIMO CENTRAS

Kviečia du jaunus, universitetus baigusius lietuvius ar lietuvautes dirbti Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centre Kaune:

– ekspertu universitetų veiklos, komunikacijų su išeivija ir užsieniu klausimais;

– ekspertu ekonominių ryšių su užsieniu klausimais.

Sutartys dirbti sudaromos vieneriems ar dvejiems metams. Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras aprūpina darbuotojus butu ir moka atlyginimą Lietuvoje kursuojančia valiuta, rubliais ar litais, kuriuos numatomas įvesti artimiausioje ateityje. Atlyginimo suma priilyginta Fulbright stipendininko atlygiui Sovietų Sąjungoje.

Smulkesnę informaciją teikia ir prašymus vykti dirbti į Kauną priima prof. Feliksas Palubinskas: Purdue University, Calumet - Hammond, IN 46323-2094, Head and Professor Department of Management. Tel. 219-989-2388.

Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras organizuoja 1990 metų vasarą Kaune Lituanistikos kursus prie Vytauto Didžiojo universiteto. Kursai vyks rugpjūčio mėn., tuoj po Vilniaus universitete rengiamų lituanistikos kursų ir tęsis 4 savaites.

Šiokiadieniais, pirmoje dienos pusėje, vyks lietuvių kalbos pratybos. Užsiėmimai bus pravedami keliose grupėse, priklausomai nuo dalyvių žinių lygio. Po pietų kursų dalyviai turės galimybę susitikti su idomiais žmonėmis, pabendrauti su Lietuvos jaunimu.

Savaitgaliais numatytos išvykos į Vilnių, Trakus, Baltijos pajūrį, kitas žymias istorines vietas, reto grožio gamtos kampelius, kuriais didžiuojasi Lietuva. Kursų dalyviai bus apgyvendinti lietuviškose šeimose. Tai padės jiems artimiau susipažinti su vietiniais žmonėmis, pažinti jų svetingumą, perprasti spartiai kintančio mūsų gyvenimo problemas.

Smulkesnę informaciją apie Lituanistikos kursus prie Vytauto Didžiojo universiteto teiks ir prašymus vykti į kursus priims prof. Dalia Katiliūtė-Boydston, 7014 S. Campbell, Chicago, IL 60629, tel. 312-434-0298.

Maloniai kviečiame lietuvių jaunimą į atgimstančią Lietuvą, į savo tėvų jaunystės miestą Kauną.

CLASSIFIED GUIDE

DĖMESIO! skambindami į Chicago priemiesčius, vartokite „area code“ (708).

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sątingai patarnaus.
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausi pirmą kartą parduodami. Kreipitis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

HELP WANTED

Reikalinga moteris prižiūrėti vyr. amžiaus moterį ir gyventi kartu Brighton Parko apylinkėse. Skambinti po pietų (312) 523-7205.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%-20%-30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. - GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEJIMAI - PATAISYMAI
Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Siunčiame siuntinius į USSR. Siuntėjas sumoka muitą.

ZELLER'S TEXTILE CO.
1721-23 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
Tel. (312) 666-3985

Cosmos Parcels Express Corp.
New York, N.Y. agents

600 LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJUI

paminėti apžvalginis leidinys jau išėjo iš spaudos. Redagavo J. Baužys.

Knygoje dokumentinė medžiaga, popiežiaus ir Lietuvos vyskupo laiškai, dvasinio atsinaujinimo programa, keletas straipsnių, konkursai, leidiniai, medaliai ir ženklai, arkiv. Jurgio Matulio palaimintojo paskelbimas, kardinolo Vincento Sladkevičiaus paskyrimas ir platus pasaulyje vykusių minėjimų aprašymai su arti 400 nuotraukų. Vertinga knyga sau įsigyti ir kitam padovanoti.

Išleido Jubiliejaus vykdomasis komitetas, 315 psl., didelio formato. Spausdino „Draugo“ spaustuve. Kaina su persiuntimu 14.50 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 96 centus valstyjos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63 St.
Chicago, IL 60629

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadienis nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat pirmadienis girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

DAR VIENERIUS METUS UŽBAIGUS

Daytona Beach ir apylinkių Lietuvių klubo metinis susirinkimas įvyko 1990 m. sausio mėn. 14 d., Prince of Peace parapijos salėje, Ormond Beach.

Prieš susirinkimą, kaip įprasta, buvo atlaikytos lietuviškos pamaldos bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo svečias iš St. Peterburgo kun. M. Čyvas ir pasakė religinio turinio pamokslą. Mišių skaitymus paskaitė rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Choras Sietynas, vadovaujamas muz. Antano Skridulio, pamaldas praturtina giesmėmis, lietuviškomis giesmėmis.

Salėje susirinkimą pradėdamas klubo pirmininkas Jonas Daugėla pasveikino Naujuosius metuose susirinkusius šio telkinio lietuvių, palinkėjo sėkmės, drauge prisiminė dabar Lietuvoje vykstančius įvykius, ragino lietuvių pastangas tėvyneje visokeriopai remti. Susirinkimas pradėtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Susirinkimui vadovauti buvo pakviesta Marija Noreikienė, sekretoriauti — Flora Dippel.

Pagal priimtą darbotvarkę, apie klubo veiklą pranešimus padarė kai kurie valdybos nariai. Pirmininkas Jonas Daugėla pažymėjo, kad didelė veikla nebuvo išvystyta, tačiau buvo bandoma užmegzti glaudius santykius su kitų tautybių organizacijomis. Padėkojo kun. K. Ruibiui, chorui Sietynui ir jo vadovui muz. A. Skriduliui, valdybos nariams, žurn. Jurgiui Janušaitiui, bažnytiniam komitetui ir visiems, kuo nors prie klubo veiklos prisidėjusiems.

Ypač kun. M. Čyviui už atvykimą atlaikyti pamaldas, K. Žolynui, Jonui Kapčiui, Juozui Bartkui už rūpestingą patarnavimą bažnyčioje, renkant aukas, Kazimierui Barūnui, rašytojai Pūkelevičiutei už skaitymus šv. Mišių metu.

Praėjusių metų klubo narių metinio susirinkimo protokolą perskaitė A. Dautartienė. Protokolas išsamus, tikslus, priimtas bei pastabų.

Klubo valdybos sekretorius Stasys Daržinskis padarė valdybos veiklos pranešimą. Pažymėjo, kad valdyba turėjo 9 posėdžius, surengė Nepriklausomybės šventės. Motinos dienos, birželio įvykių minėjimus. Naujųjų metų pietus. Šios kolonijos kultūrinį gyvenimą praturtino čia veikiančios organizacijos — Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba suruošė Paltinų pramoginių dainų koncertą, ALT s-gos skyriaus valdyba Tautos šventės minėjimą, choras Sietynas savo sukurtoji koncertą, BALFO skyrius vykdė sėkmingą vaju. Apie Daytona Beach lietuvių kolonijos veiklą metų eigoje visi įvykiai buvo aprašyti spaudoje, todėl plačiau veiklos nekomentuosi. Darbštusis ir rūpestingas klubo valdybos išdėstymas savo trumpame pranešime pažymėjo, kad šiuo metu klubui priklauso virš 120 narių (pavienių ir šeimų), nario mokestį už 1989 m. susimokėjo 99 nariai, apmokėjus visas išlaidas, kasoje sausio 1 d. liko 1620.00 dol. Taigi klubas, galima sakyti, turtin-gas.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Gediminas Lapėnas. Pagyrė išdėstinimą Narimantą Karašą už tvarkingai vedamą atskaitomybę, dokumentų tvarkymą.

Bažnytinio komiteto pranešimą padarė Kostas Žolynas. Per 9 vykusias lietuviškas pamaldas buvo surinkta 1242.00 dol. aukų. Iš tų pinigų aukota šiai parapijai, nupirktą naujų kėdžių, apmokėta

kunigui, Sietyno vadovui honorarai už paslaugas.

Valdyba susirinkimui pasiūlė ir iš klubo kasos aukų paskirtymą.

Nutarta: Daytona Beach lietuvių įamžinti Lietuvių Fonde su 100.00 dol. įnašu, Lietuvių informacijos centrui — 300.00 dol. Lietuvoje įsikūrusiai Tremtinių draugijai paremti 300.00 dol. ir lietuviškai spaudai 125.00 dol. Viso aukų paskirta 825.00 dol.

Lietuvių Fondo igaliojimas ir Tremtinių draugijos iš Lietuvos atstovė susirinkimui nuosirdžiai už aukas padėkojo.

Balfo skyriaus pirmininkas Vacys Dzenkauskas pranešė, kad 1989 m. vėjus buvo sėkmingas ir visiems aukotojams nuosirdžiai padėkojo.

Atsistatydinus senajai klubo valdybai, vyko naujos valdybos rinkimai. Bene pirmą kartą jie buvo vykdomi slapto balsavimo, o ne rankų plojimu, prašant pasilikti senąją valdybą sekančiam terminui.

Po įvairių pastabų, pagaliau buvo išstatyta 11 kandidatų. Išdėstininkas N. Karaša išdalino

visiems nariams, turintiems teisę balsuoti pagal sąrašą, balsavimo korteles. Suskaičiavus balsus, kandidatai gavo balsų sekančia tvarka: Narimantas Karaša 58 balsus, Jonas Daugėla 55, Flor Dippel 47, Valerija Šileikienė 47, Alfonsas Bacevičius 42, Stasys Daržinskis 34, Gediminas Lapėnas 33, Algima Dautartienė 31, Antanas Garka 18, Valerija Skridulienė 17 ir Serafina Suka-revičienė 11.

Pagal balsų daugumą naują valdybą sudarė ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: Jonas Daugėla — pirmininkas, Gediminas Lapėnas ir Alfonsas Bacevičius — vicepirmininkai, Stasys Daržinskis — sekretorius, Narimantas Karaša — išdėstininkas, Valerija Šileikienė ir Flora Dippel — direktorės.

Sėkmės naujai valdybai, jungiant visus čia veikiančias organizacijas ir visus klubo narius gražiam, sutartinam, vieningam darbui.

Susirinkimui vadovauti pirmininkei nebuvo lengva. Naują valdybą sudaro aktyvūs, darbštūs žmonės. Linkime jiems sėkmingos veiklos.

Jurgis Janušaitis

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JONAS PULEIKIS

Jau suėjo penkeri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Vyra, Senelį ir Brolių, kurio netekome 1985 m. vasario 18 d.

Nors laikas bėga, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos sekmadienį, vasario mėn. 18 d. 9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir Lemonte St. Alphonsus parapijos bažnyčioje 11 val. ryto tą pačią dieną. Mišios tai pat bus atnašautos vasario 21 d. 8 val. ryto Lietuvių katalikų misijoj Lemonte.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Jono sielą.

Nuliūdusi šeima, sesuo Lietuvoje bei kiti giminės.

P A D Ė K A

Nuosirdi ir gili padėka visiems draugams ir pažįstamiems užjautusiems mane mylimai

A.†A. ELZBIETAJ,

paskutinei seseriai iš didelės Pabedinskų šeimos Lietuvoje mirus.

Kazys Pabedinskas

A.†A. ANTANINAI JONYNIENEI

mirus, jos sūnų VYTENĮ JONYNĄ, dukteris RINGAILĘ ZOTOVIENĘ ir RASĄ PUKŠTIENĘ su šeimomis bei kitus gimines nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Niuta ir Gedas Kaunai

Brangiai Sesei

A.†A. ELZBIETAJ PABEDINSKAITEI

Lietuvoje mirus, jos brolių KAZIMIERĄ PABEDINSKĄ giliai užjaučiame.

Chicago Ateitininkų Sendraugių valdyba

A.†A. ADOLFINA ŠVELNIENĖ

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1990 m. vasario 12 d., sulaukusi 78 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime dukte Jūra, žentas Aleksandras ir anūkas Tadas Kučiūnai; sūnus Vytautas, mirtis Elsa, anūkas Derrick Švelniai; sesuo Emilija Vilutienė; seserys Lietuvoje: Aldona Borišienė, Eugenija Kriščiukaitienė ir Mane Roličienė su šeimomis.

Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai, Lietuvių Moterų Federacijai, Brighton Parko Lietuvių namų savininkų ir Pensilvininkų draugijoms.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, vasario 14 d. nuo 5 iki 9 v.v. ir ketvirtadienį, vasario 15 d. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, vasario 16 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. (312) 523-0440.

A.†A. AURELIJA BITAUTIENĖ PASLAVIČIŪTĖ

Gyveno Chicagoje. Mirė 1990 m. vasario 12 d., 11:30 val. naktį, sulaukusi 81 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 41 m. Pasiliko dideliame nuliūdime pusseserė Krumplis ir kiti giminės Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, vasario 14 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, vasario 15 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę pusseserė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mylimai Motinai ir Močiutei

A.†A. ANTANINAI JONYNIENEI

mirus, dukterį RINGAILĘ ZOTOVIENĘ ir jos šeimos narius nuosirdžiai užjaučiame.

Lietuvos Dukterų draugijos
Juno Beach ir apylinkių skyrius

Juno Beach, FL

Brangiam Prieteliui ir Draugui

A.†A. ANTANUI JUCĖNUI

taip netikėtai išsiskyrus iš mūsų tarpo, liūdesyje likusiai žmonai, mielai BRONELEI JUCĖNIENEI, sūnui ANTANUI su šeima, dukroms LIŪDAI, MILDAI ir GAILEI su šeimomis, artimiesiems ir giminėms pasilikusiems Amerikoje ir Lietuvoje reikiame gilia užuojauta ir meldžiamės už Antano vėlę.

Kestutis ir Onutė Miklai
Algis ir Gražina Petručiai
Antanas ir Klara Rugiai
Vytautas ir Albina Tomkai
Edmundas ir Liūda Trečiokai
Aleksas ir dr. Marija Zemaičiai
Jonas ir Roma Mildažiai

Mielai Motinai

A.†A. ONAI DANIUSEVIČIENEI

mirus, nuosirdžiai užjaučiame jos dukterį LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkę BIRUTĘ VINDAŠIENĘ su šeima

LB Brighton Parko apylinkės valdyba ir nariai

DRAUGAS, trečiadienis, 1990 m. vasario mėn. 14 d.

5

A.†A. STEPHANIE JONUTIS MIKUTA

Gyveno Chicagoje, West Lawn apylinkėje. Mirė 1990 m. vasario 12 d., 4 val. ryto, sulaukusi 80 m. amžiaus.

Gimė Baltimore, MD.

Pasiliko dideliame nuliūdime pusseserė Sabina Matelis su vyru Sylvester J. ir kiti giminės.

Velionė buvo našlė a.a. Antano Jonučio.

Priklausė Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimui, Lietuvos Vėčioms (senjorams), taip pat a.a. Stephanie buvo ilgametė DRAUGO dienraščio administracijos tarnautoja.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, vasario 14 d., nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, vasario 15 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų velionė bus nuvežta į Baltimore, MD ir ten palaidota Holy Redeemer kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti gedulingose mišiose ir pasimelsti už a.a. Stephanie.

Nuliūdę pusseserė su vyru, kiti giminės ir DRAUGO dienraščio tarnautojai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4005-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — (708) 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

APLIMY MUS

x Rasa Šoliūnaitė Poskočienė pravedė dainas ir Vasario 16-tosios dienos demonstracijas, kurios bus penktadienį, vas. 16 d., miesto centre Daley Plazoj. Bus dalinami dainorėliai, kad visi gautų prie dainų prisidėti.

x „Kęstučio“ ateitininkų korporacija turės savo pamaldas Marijonų koplyčioje vasario 17 d., šeštadienį, 11 val. Po pamaldų bus koncertas „Dainos“ restorano mažojoje salėje. Įėjimas iš Washtenaw gatvės.

x Marijos aukšt. mokykla vasario 12, 13, 15, 20 ir 22 dienomis turės telefoninį fondo didinimo vakų prie Marquette National Bank, 6136 So. Western Ave., nuo 6:15 iki 9:15 val. vak. Buvusios mokinės, seserys ir fakulteto studentės bus kviečiamos prisidėti prie fondo ir pagerinti mokyklos finansinę padėtį.

x Vasario 16 vakaras Jaunimo centre – tai jau dešimtmečio tradicija. Šįmet jame dalyvaus Nijolė Sadūnaitė. Daug dainų ir aktorių Apolonijos Matkevičiūtės ir Petro Steponavičiaus gyvi žodžiai. Rengiamos penktadienį, vasario 16 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje džiaugtis Nepriklausomos Lietuvos gimtadieniu.

x Nijolė Sadūnaitė, kuri viešės Chicagoje nuo vasario 15 d. iki vasario 28 d., dalyvaus konsuliarijame minėjime – priėmimo vasario 16 d. 6 val. v. Balzako muziejuje.

x JAV LJS Chicago skyrė kvietimą visiems lietuvių visuomenę į Vasario 16-tos demonstracijas miesto centre, penktadienį, vasario 16 d. Kad būtų lengviau visiems atvykti, samdomi du autobusai: vienas iš Marquette Parko (kreiptis pas Joną Levicką, tel. 708-448-9256), o kitas iš Lemonto (kreiptis pas Rasą Poskočienę, tel. 708-257-7071).

x DRAUGO koncertas įvyks š.m. balandžio 1 d. 4 v. p.p., sekmadienį, Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje. Programą atliks okupuotos Lietuvos solistai: Sofija Jonaitytė, Algirdas Januta ir pianistas Povilas Stravinskis. Bilietus į koncertą galima įsigyti Gifts International Vaznelių paroduotėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

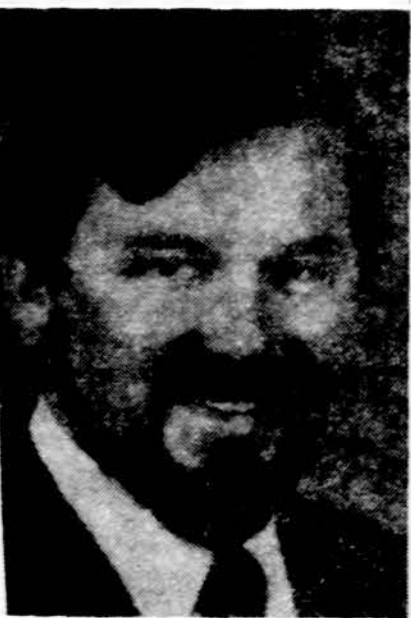
Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytėnė Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Nijolė Sadūnaitė, pasaulyje plačiai žinoma kovotoja už Lietuvos teises ir jos dvasines vertybes, šią savaitę atvyksta į Chicago. Prel. J. Kučingio atkviesta, Sadūnaitė šį ketvirtadienį iš Californijos atskrenda į Chicago O'Hare aerodromą. Chicagoje jos viešnagė koordinuoja Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija.

x „Vilnius“, Tautinės muzikos ansamblis, praėjusį penktadienį 7 val. vak. per WFMT radiją Studs Terkel programoje puikiai atliko valandos programą grodami ir dainuodami. Ypač gerai pasirodė su birbynės solo A. Smolskus, tarsi fleita grodamas, ir L. Naikelienė su folklorinėmis kanklėmis. Tik gaila, kad vertėjas nesugebėjo teisingai išversti to, ką sakė lietuviai muzikai iš Vilniaus, kai buvo S. Terkel klausiami.

x Dr. Algimantas Galinis išrinktas Michigan City Šv. Antano ligoninės medicinos štabo prezidentu. Ligoninė, trigubai padidinta, turi įrengusi pačią moderniausią techninio gydymo aparatūrą. Dr. A. Galinis yra pasižymėjęs šeimos gydytojas.

x Tik palies rankenėlę, ir „Kalba Vilnius“. Taip veikia naujieji automatiniai Grundig radijai. O gal norite sutaisyti vokišką radiją? Gradinskas, 2512 W. 47th Str., Chicago, IL. Tel. 312-376-1998.

x Lietuvos gen. kons. Vaclovas Kleiza skaitys pagrindinę paskaitą L.S.T. Korpi Neo-Lithuania Chicago padalinio Vasario 16-tos minėjime, kuris įvyks šeštadienį, vasario 17 d., 7 v.v. Liet. Tautiniuose namuose. Šios ypatingos šventės metu bus įteikiamos spalvos naujiesiems nariams. Visi yra kviečiami dalyvauti.

x Ieškomi Kazimieras ir Juozas Kobeckai, apie 60 m. amžiaus. Anksčiau gyv. Chicagoje. Ieško Prano Balčio šeima. Žinantys apie juos prašomi pranešti: Teresei Kybartienei, tel. (708) 246-9351.

x Keičiame dolerius į rublius aukštu santykiu. Pristatoma į Lietuvą naują automatinę „LADA“ tik už \$3,500. Tvarkome palikimus. Skambinti 312-434-8618.

x Šeima gyv. Marquette Parke ieško moters prižiūrėti vaikus. Skambinti: vakarais 737-0990, dieną 431-3050.

x Madų išpardavimas! Pasaulyje Lietuvių centre, Lemonte, vasario 18 d. po šv. Mišių bus galima pasimatuoti ir įsigyti lietuviškų madų drabužių, kuriais žavėjotės „Grandies“ ansamblio madų parodoje. Neprašysite šios progos! Kito pardavimo nebus.

x Išnuomojamas mažas 2 miegamųjų namas, 1½ bl. nuo ežero, Beverly Shores, IN. \$450 į mėn. Kreiptis: 219-872-2578.

x Marijonų bendradarbių Chicago apskrities žaidimų popietę bus lapkričio 4 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Marijonų svetainėje prie „Draugo“. Bus gražių dovanų ir vaišės. Pirminkė Stella Kaulakienė prašo tą datą prisiminti.

x Vilniaus Akademinių dramų teatro matysime A. Škėmos „Pabudime“. Spektakliai vyks Jaunimo centre vasario 24 ir 25 dienomis. Bilietai gaunami pas Vaznelį. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

x Tomas Miglinas vasario 6 d. buvo Lituanistikos tyrimo ir studijų centro valdybos paskirtas techninių reikalų vedėju. Institutas veikia Jaunimo centre.

x „Draugo“ išlaikymui prieš pasikėsinimus aukėjo po 25 dol. K. Jankūnas, Edward Pikelis, Bruno Andriukaitis, Emelia Gaška, Austra Puzinas, A. Karkliūnas, Caleb ir Bernadette Harris, Alf. Stankaitis, Rūta Penkiūnas, Vincas Regina, Vitalis Damijonaitis, Kazys Ražauskas ir V. Kupcikevičius. Nuosirdus ačiū.

x „Draugo“ išlaikymui prieš pasikėsinimus aukėjo po 25 dol. Norman Burstein, Alex Lauraitis, Vincas Trumpa, Jonas Kutra, V. Skilandžiūnas, Vyt. Šeštokas, J. Sulaitis, D. Trimakas, Vladas Paziūra, P. Baltakis, R. D. Belzinskai, A. Lingis, J. Gliosas, Kostas Aras. Labai dėkojame.

x Komp. Giedra Gudauskas, Los Angeles, Cal., Gailė Janušonis, Rochester, N.Y., pratęsė prenumeratą, o už kalėdines kortelės ir kalendorių pridėjo 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x [tradicinį Užgavėnių šiu-pinį], vasario 24 d., 6:30 v.v. ruošiamą Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie Ave., visus atsilankyti kviečia Mazosios Lietuvos Lietuvių draugija. Gera vakariene su tradiciniu šiu-piniu, meninė programa, atliekama Vilniaus Jaunimo teatro aktorių Petro ir Apolonijos Steponavičių, pabendravimas ir šokiai. Stalus užsakyti pas V. Ziobrį, tel. 708-598-4603, arba pas R. Buntiną, tel. 708-969-1316.

x JUOZAS BACEVIČIUS, namų pirkimo ir pardavimo atstovas. Greitas ir tikslus pataravimas. Nemokamas namų įvertinimas. Skambinti: Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Patria dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvės: Chicagoje, sav. A. ir F. Siutai ir St. Petersburg Beach, FL, 400-70th Ave. vedėjai A. ir E. Radvilai. Abiejose parduotuvėse rasite lietuviškų prekių bei 220 voltų elektronikos ir kitų, Lietuvoje pagedaujamų, reikmenų didelį pasirinkimą. Priimam užsakymus ir iš kitų miestų. Greitai ir saugiai siunčiamos jūsų dovanos į Vilnių kargo oro linija. Tel. 312-778-2100.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x MAISTO DEFICITAS LIETUVOJE! Prieš išvykdam aplankyti savo artimuosius Lietuvoje nepamirškite pasirūpinti deficitiniu maistu. Už \$100.00 „Žaibas“ pristatys jūsų nurodytu adresu Lietuvoje 4 kg. lietuviško skilandžio, 2 kg. „Žalgirio“ dešros, 2 kg. „Suvalkietiškos“ dešros, 1 kg. „Sodžiaus“ dešros, 1 kg. file plevelę. „ŽAIBAS“ 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL. 60457, tel. (708) 430-7272.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Piešė Matas

Viktoras Šimaitis

LAISVĖS REGĖJIMAS

Iš pasaulio plataus, begalinio, Kur tik plaka lietuvių širdis, I tėvų ir senelių Tėvyne Skrenda laisvės viltis ir mintis!

Pro nuogų durtuvų milijonus Prasilaugia audringu žaibu Ir į pavergtą Nemuno klonius Trenkia skambančių laisvės varpu!

Trupa kruvinos plieno tvirtovės, Žengia laisvės tautos kankiniai. Savo žemėn vėl grįžta artojai. Skamba-aidi dainom pagiriai!

Gedimino pilį plevėsuoja Mūs trispalvė tautos vėliava! Iš pasaulio plataus, begalinio Šaukia mus mylima Lietuva!

KODEL MES TURIME MINĖTI IR ŠVĘSTI VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ

„Ko nuliūdai? Ko ant krūtinės Ašara krinta gaudi? Gailiesi amžius didžius atminęs? Praeitį brangią liūd? Žiūrėk, rytuose aušra jau teka: Pabudę paukščiai pagiriuos šneka. Laikai jau mainos, slėgė piktį, — Nušvis kiti lietuvių mūsų tėvynei“ Maironis

Nepriklausomybės laikais viskas nušvito. Visi žmonės buvo linksmi, nes jų tėvynė buvo laisva. Maironis Lietuvos klausė, kodėl ji buvo tokia nuliūdusi. Jis pranašavo Lietuvai šviesia ateitį.

Šviesi ateitis pagaliau atėjo. Lietuva atgavo laisvę ir mūsų tėvynė buvo laisva. Daugelio žmonių kūnai ir širdys skaudėjo iki tų laikų. Kadangi Lietuva yra mūsų tėvynė, visi lietuviai rūpinasi ja. Prisimena savo mirusiuosius ir išstremtuosius.

Kai Lietuva pasidarė laisva, vaikai, kurie savo tėvynės niekada nebuvo matę, vyko jos aplankyti. Visi galėjo spausdinti lietuviškas knygas, trispalvę galėjo leisti plevėsuoti, viešai rodyti vėtyrį ir kalbėti lietuviškai bet kur, bet kada, apie ką tik norėjo. Turėjo daug progų išreikšti tikrus savo jausmus, nes jie buvo laisvi. Šitie geri laikai ilgai nesitęsė. Mūsų gražus kraštas vėl buvo pavergtas.

„Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka, Tai mūsų tėvynė, graži Lietuva“.

Maironio žodžiai tokie teisingi. Ji buvo graži, tačiau pavergtas pasidarė liūdus. Daug didvyrių mirė už Lietuvą. Jie geriau žuvo, kad kitiems būtų geriau, jie nenorėjo vergauti.

„Lietuva, tėvyne mūsų tu didvyrių žemė“.

V. Kudirka

Aš norėčiau pamatyti Lietuvą, bet gsdina komunistai, pavergtę Lietuvą. Jie blogi žmonės, atimdami daugeliui žmonių laisvę. Kąžin kodėl jie to nesupranta? Jie negalvoja kaip kiti jaučiasi. Tikriausiai jiems nesvarbu.

Turime minėti ir švęsti Vasario 16-tąją, turime prisiminti tuos puikius laikus. Turime prisiminti Nemuną, tekančią per laisvos Lietuvos laukus. Turime prisiminti ir laikinąją Lietuvos sostinę, kada ten visi buvo linksmi. Prisimindami laisvus laikus, turime turėti tvirtą viltį, kad Lietuva vėl bus laisva. Tikėkime, kad Nemuno pakrantėse vėl dainos skambės ir žmonės džiaugsis.

„Po visą Lietuvą, po visą Dangun trispalvės žydrios kilo. Dainavo Nemunas, Dubysa Laisvos tėvynės džiaugsmą gili“.

Jonas Minelga

Turėkime vilties! **Zina Markevičiūtė**, Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė

Red. Rašinėlis, rašytas prieš keletą metų, kai dar nebuvo prasidėję laisvėjimo ženklai. Nors šandien Lietuva turi daugiau laisvės negu anksčiau, tačiau ji tebėra pavergtas. Okupacinė kariuomenė tebemindo Lietuvos žemę. Paštą, susisiekimą tebetvarko Maskvos įsakymai. Nepanaikinti antireliginiai įstatymai, tik jie mažiau vykdomi. Lietuva dar turi atiduoti savo duklę pavergėjui. Atgabentys į Lietuvą gausios rusų šeimos tebešeimininkauja naujuose, moderniuose pastatuose, o lietuviai susispaudę vargsta, vis negaudami erdvesnių patalpų. Turime ir mes prisidėti prie tos kovos, kad Lietuva taptų pilna šeimininge savojoje žemėje.

Abu lygūs — neparsivers per kartį. Kas kasa, tas lesa. Kad ir mažas kšnelis, bile skanus. Juo labiau katę glostysi, juo labiau ji kuprą statys.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

LIETUVA

Lietuva yra mūsų šalis. Ji nėra laisva dar vis. Rusai užėmė Lietuvą, Nes ji yra maža. Lietuviai yra labai geri, Ir jų kryžiai labai šventi. Rusai neleidžia į bažnyčią eiti, Bet kodėl jie neleidžia bėgti? Lietuva labai graži, Bet vargai jos nemaži!

Aidas Kuolas
Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-los mokinys („Jaunystės garsai“)

MANO KALĖDU ATOSTOGOS

Savitę prieš Kalėdas mano amerikietiškoji mokykla paskelbė Kalėdų atostogas, kurios tęsiasi tris savaites. Aš su broliu padėjau mamai paruošti maistą ir sutvarkyti butą, nes Kūčių vakarą pas mus atvažiuo svečių kartu su mumis praleisti laiką. Kūčių vakarą visa mūsų šeima važiuo į bažnyčią. Aš su broliu giedojau bažnytiniam chore. Po Mišių visi grįžome namo. Smagiai valgėme skaniai paruoštą maistą ir linksmiai praleidome Kūčių vakarą. Aštuntą valandą vakaro atėjo Kalėdų senelis prie mūsų durų. Pasibeldė. Jis buvo geras, išdalyo visiems dovanas ir palinkėjo linksmų švenčių. Buvo vėlu. Visi svečiai išvažiuo namo nakties poilsiui.

Mano sesutė Kristutė negalėjo sulaukti rytojaus ryto. Atsikėlė anksti. Po eglutės buvo padėta daug dovanų. Visi geroje nuotaikoje atpakavome dėžutes ir pasidalinome dovanas. Paskiau ėjome pas močiutę pusryčių valgyti.

Julytė Plačaitė, Chicago aukšt. lit. m-los 5 kl. mokinė

JACINTOS CIRKAS

Cirkas geras ir gražus. Cirkas mums nenuobodus. Cirkos vartai kviečia mus Kuo greičiausiai į svečius. Juokdariai ir drambliai Linksmina vaikus. Akrobatai ant arklių Džiugina visus!

Jacinta Mikutė, Marquette Parko lit. m-los II sk. mokinė.

MŪSŲ DŽIAUGSMAS

Kalėdos man labai patinka, nes visi žmonės yra patenkinti. Visi perka šeimos nariams dovanas. Perka eglutę, visa šeima džiaugiasi puošdami eglutę. Mes duodame visiems, bet neprašome dovanų iš kitų. Yra žmonių, kuriems nepatinka Kalėdos. Jie galvoja, kad Kristus negimė, nes ju yra kita religija. Man Kalėdos primena Kristaus gimimą, nes Jėzus Kristus yra mūsų valdovas. Visiems katalikams patinka kartu su šeimomis švęsti Kalėdų šventes.

Rimas Gecevičius, Marquette Parko lit. m-los 8 sk. mokinys

GALVOSŪKIO NR. 77 ATSAKYMAS

Tas Anglijos uostas — miestas vadinasi Southamton.

GALVOSŪKIO NR. 78 ATSAKYMAS

1) Shell. 2) Lower. 3) Radio. 4) Open. 5) Nose. 6) End. 7) Dog 8) Go. 9) On.

GALVOSŪKIO NR. 79 ATSAKYMAS

Karščiausioje Amerikos šiaurinio žemyno zonoje yra Mek sika ir Bahamos salos.

GALVOSŪKIO NR. 80 ATSAKYMAS

Jei draugas buvo sąžiningas jis tikrai saugojo tuos vertingus dalykus. Jei būtų nesąžiningas jis galėtų tą voka sunaikinti i vertybes išimti ar pakeist kitomis, įdedamas į kitą tokį pavoką. Ant naujo voko jis galėtų uždėti kitą tokį pat vaško ant spaudą, kokį jis uždėjo ant pirmojo voko.

GALVOSŪKIS NR. 96

Pasiskaitę literatūros atsakykite į šiuos klausimus: 1) Kodėl žiemą languose šaltis nupiešia gražius piešinius? 2) Kas yra šarma? 3) Kokia turėtų būti aukščiausia temperatūra, kad šaltis pradėtų šaldyti? 4) Ką šaltis padaro augmenijai? 5) Kaip apsaugoti augalus nuo šalčio? Už platų aprašymą 10 taškų. Už trumpus atsakymus — 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 97

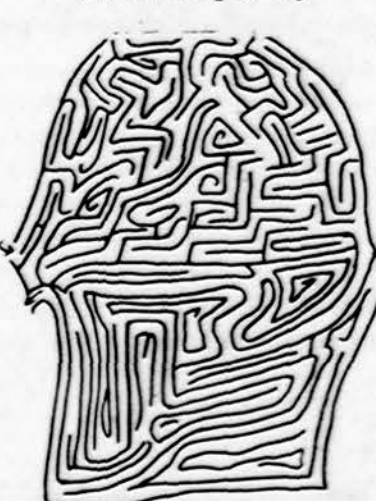
Kaip baltosios meškos medžioja ruonius (seals) Šiaurės ašigalyje? (Pasižiūrėkite į enciklopediją). (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 98 (Žiūrėkite piešinėlį)

Sujungę taškus, sužinosite, kokie baltiniai čia yra padžiauti. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 99 (Žiūrėkite piešinį)

Pasivaikščiokite takeliais, tik nepaklyskite. Išeikite pro tą vietą, kur rodykle pažymėta. (5 taškai)

GALVOSŪKIO NR. 100

Pakartokite aritmetiką. Trys seserys turi iš viso 76 riešutus; viena turi 14 riešutų, antra 3 kartus daugiau. Kiek riešutų turi trečioji sesuo? (5 taškai)